

Urząd Gminy w Tuplicach

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO

GMINY TUPLICE 2008-2013

Tuplice, 2008

Spis treści

1. Wstęp do planu rozwoju Gminy Tuplice.....	1
1.1. Wstęp.....	1
1.2. Obszar i czas realizacji.....	1
1.3. Zarys metodologiczny.....	1
2. Stan aktualny uwarunkowań przyrodniczych i cywilizacyjnych na obszarze objętym realizacją Planu Rozwoju Lokalnego.....	3
2.1. Uwarunkowani geograficzno-przyrodnicze.....	3
2.1.1 Położenie geograficzne gminy.....	3
2.2. Środowisko przyrodnicze.....	3
2.2.1 Położenie i rzeźba.....	3
2.2.2 Budowa geologiczna.....	4
2.2.3 Gleby.....	5
2.2.4 Surowce mineralne.....	6
2.2.5 Szata roślinna.....	7
2.2.6 Fauna.....	8
2.2.7 Wody powierzchniowe.....	9
2.2.8 Wody gruntowe.....	9
2.2.9 Warunki hydrogeologiczne.....	10
2.2.10 Klimat.....	10
2.2.11 Klimat lokalny.....	11
3. SFERA SPOŁECZNA.....	13
3.1. POPULACJA I CECHY DEMOGRAFICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.....	13
3.1.1 Ludność.....	13
3.1.2 Warunki i jakość życia mieszkańców.....	13
3.2. Bezpieczeństwo publiczne.....	14
3.2.1 Policja.....	14
3.2.2 Straż pożarna.....	15
3.2.3 Obrona cywilna.....	15
3.3. Struktura rynku pracy i bezrobocie.....	16
3.3.1 Struktura bezrobocia.....	16
3.3.2 Klub pracy.....	16
3.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna.....	17

3.4.1 Służba Zdrowia.....	17
3.4.2 Świadczenia rodzinne.....	17
3.4.3 Profilaktyka alkoholowa.....	20
3.5. Oświata i wychowanie.....	21
3.5.1 Opieka przedszkolna.....	21
3.6. Szkoła podstawowa i gimnazjum.....	21
3.6.1 Biblioteki.....	22
3.7. Kultura i sport.....	22
3.7.1 Kultura.....	22
3.7.2 Sport.....	23
3.8. Instytucje publiczne.....	23
3.8.1 Urząd gminy.....	23
3.8.2 Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.....	24
3.9. Organizacje społeczne i polityczne.....	25
4. Strefa gospodarki.....	26
4.1. Rolnictwo i leśnictwo.....	26
4.1.1 Gospodarstwa rolne, struktura upraw i hodowli.....	26
4.1.2 Leśnictwo.....	27
4.2. Działalność produkcyjna i handel.....	27
4.3. Turystyka.....	28
4.3.1 Zabytki.....	28
4.3.2 Turystyka.....	29
5. Infrastruktura techniczna.....	31
5.1. Drogi i komunikacja.....	31
5.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna.....	31
5.2.1 Wodociągi.....	31
5.2.2 Kanalizacja.....	32
5.3. Mieszkalnictwo.....	32
5.3.1 Zasoby mieszkaniowe.....	32
5.4. Gospodarka odpadami.....	33
5.5. Energetyka i gazownictwo.....	33
5.6. Ciepłownictwo.....	34
5.7. Telekomunikacja i łączność.....	34
5.8. Cmentarze komunalne.....	34

6. Otoczenie gminy.....	35
6.1. Powiat.....	35
6.2. Województwo.....	35
7. Dokumentacja wewnętrzna.....	37
7.1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy	37
8. Dokumentacja zewnętrzna.....	43
8.1. Strategia rozwoju województwa lubuskiego.....	43
8.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego.....	46
8.3. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu żarskiego.....	47
9. Wnioski z analizy uwarunkowań istniejących i prognoz dla obszaru gminy.....	50
9.1. Analiza SWOT.....	50
9.1.1 Metodologia analizy SWOT.....	50
9.1.2 Wyniki analizy – mocne strony.....	52
9.1.3 Słabe strony.....	52
9.1.4 Szanse.....	53
9.1.5 Zagrożenia dla gminy.....	54
10. Wnioski wynikające z uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz	
infrastrukturalnych.....	55
11. Lista zadań i projektów publicznych Gminy Tuplice.....	57
12. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu,	
województwa, Polski.....	59
13. Monitorowanie, ocena i komunikacja społeczna planu.....	61
13.1. System bieżącego monitorowania realizacji planu	61
13.2. Podmioty prowadzące monitoring.....	61
13.3. Zadania systemu monitoringu.....	61
13.4. Sposoby oceny planu.....	62
14. BIBLIOGRAFIA.....	63

SPIS TABEL

WSTĘP DO PLANU ROZWOJU GMINY TUPLICE

1. Wstęp do planu rozwoju Gminy Tuplice

1.1. Wstęp

Niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego jest kolejnym dokumentem planistycznym opracowanym w Gminie Tuplice. Celem niniejszego dokumentu jest ustalenie priorytetów rozwoju lokalnego Gminy Tuplice. Niniejsze opracowanie powinno przybliżyć zainteresowanym mieszkańcom problematykę rozwoju gospodarczego gminy. Plan Rozwoju Lokalnego będzie równie głównym źródłem informacji o Gminie Tuplice dla osób i instytucji spoza terenu. Poza tym dokument niniejszy jest niezbędnym elementem wniosków o dofinansowanie planowanych na terenie gminy inwestycji.

1.2. Obszar i czas realizacji

Plan rozwoju lokalnego obejmuje obszar administracyjny gminy Tuplice. Plan ten dotyczy realizacji wybranych zadań publicznych realizowanych przez samorządowe jednostki szczebla podstawowego szczególnie w sferze infrastruktury technicznej i komunalnej oraz wsparcia zawodowego poszczególnych kategorii mieszkańców. Plan obejmuje realizację zadań w okresie od 2008 do 2013 roku.

1.3. Zarys metodologiczny

Jednym z warunków prawidłowego funkcjonowania społeczności lokalnej jest prawidłowe określenie celów, do których dana społeczność dąży, i zaplanowanie sposobów ich osiągnięcia. Metod osiągnięcia tych założeń jest wiele. Istnieją sposoby wyznaczone przez obowiązujące prawo, które narzuca obligatoryjność lub fakultatywność stworzenia urzędowych dokumentów wyznaczających obszar i zakres działania społeczności gminnej. Do tego rodzaju dokumentów należy zaliczyć strategie i plany rozwoju lokalnego. Dokumenty te winny wyznaczyć w różnym stopniu szczegółowości kierunki rozwoju gminy w powiązaniu z szerszym otoczeniem powiatu, województwa czy też, jak w przypadku gminy

Tuplice, otoczeniem transgranicznym. Cele tworzenia poszczególnych dokumentów planistycznych narzucają również strukturę wewnętrzną Planu. Stąd też dokument ten uwzględnia wymogi dotyczące warunków ubiegania się przez samorzady lokalne o współfinansowanie zadań Planu ze środków funduszy strukturalnych. Metody określania zadań gminy winny wynikać także z procesów komunikowania się z mieszkańcami i umiejętności precyzowania ich oczekiwań i potrzeb. W przypadku Planu Rozwoju Gminy Tuplice warunek ten został spełniony poprzez uwzględnienie dokumentów źródłowych w postaci analizy postulatów zgłaszanych przez poszczególnych mieszkańców, rady sołeckie, wniosków zgłaszanych na komisjach i sesjach rady gminy. Prace nad Planem uwzględniły również założenia teoretyczne związane z tworzeniem tego typu dokumentów.

2. Stan aktualny uwarunkowań przyrodniczych i cywilizacyjnych na obszarze objętym realizacją Planu Rozwoju Lokalnego

2.1. Uwarunkowani geograficzno-przyrodnicze

2.1.1 Położenie geograficzne gminy

Gmina Tuplice położona jest w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego, w granicach powiatu żarskiego. Od zachodu graniczy z gminą Brody, od północy z gminą Brody i Lubsko, od wschodu z gminą Jasień i Lipinki Łużyckie, od południa z gminą Trzebiel. Miejscowość Tuplice datowana jest od roku 1346 i położona jest na skrzyżowaniu szlaków handlowych Gubin – Zgorzelec oraz Żary – Forst. Ze względu na położenie przy magistrali kolejowej (zwanej berlińską) Tuplice urosły do rangi miejscowości tranzytowej. Rozwój Tuplic nastąpił na przełomie XIX i XX wieku ze względu na uruchomienie kopalń węgla brunatnego. Korzystna lokalizacja komunikacyjna do dziś jest ważnym atutem Tuplic.

Obszar gminy obejmuje 65,9 km² i zamieszkuje ją około 3.330 mieszkańców w 13 miejscowościach. Największym skupiskiem ludności jest miejscowość Tuplice, która jest zarazem siedzibą władz samorządowych. Administracyjnie gmina podzielona jest na 13 sołectw tj. Chełmica, Chlebice, Cielmów, Czerna, Drzeniów, Grabów, Grzędawa, Jagłowice, Łazy, Matuszowice, Nowa Rola, Świbinki, Tuplice.

Podstawowe odległości z Tuplic do większych miast i punktów orientacyjnych wynoszą:

do Zielonej Góry – 75 km,

do Gorzowa Wlkp. - 185 km,

do Wrocławia – 190 km,

do Poznania - 200 km,

do Warszawy – 500 km.

2.2. Środowisko przyrodnicze

2.2.1 Położenie i rzeźba

Gmina Tuplice położona jest w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego na wysokości 80-160 m. n.p.m., a w jej granicach występują następujące jednostki morfologiczne: – **Wzniesienia Żarskie** – zajmujące południową i wschodnią część gminy

wzniesioną 120-160 m. n.p.m.. Stanowią one glacitektonicznie wypiętrzony ciąg moren czołowych, zlodowacenia środkowo – polskiego. Ten fragment Wzniesień Żarskich stanowi wyraźną dominantę krajobrazową w obszarze gminy, reprezentując wysoczyznę morenową falistą, z rozległymi łagodnymi powierzchniami, stokami o spadkach do 10 % opadającymi ku północy. W rejonie Tuplic znaczne powierzchnie są silnie przekształcone i porożcinane licznymi wyrobiskami po eksploatacji gliny:

– **Kotlina Zasiicka** – stanowiąca zachodnią część Pradoliny Głogowsko-Baruckiej, w obrębie, której wyróżnić można trzy formy genetyczne: – w południowej części jest to wysoczyzna, wciskająca się głęboką zatoką w obręb Wzniesień Żarskich. Jest to krajobraz wysoczyzny płaskiej, z licznymi zagłębieniami, wykorzystywanymi na stawy rybne. Wysoczyzna położona jest na poziomie 100-110 m. n.p.m.. – równina sandrowa – zajmująca rozległe płaskie powierzchnie położona na wysokości 85-90m n.p.m. – trasa nadzalewowa, pleistocenska – zajmuje niewielki północny fragment gminy, położony na wysokości 80 m. n.p.m., stanowiąc dno kotliny.

2.2.2 Budowa geologiczna

Budowa geologiczna obszaru gminy jest dość skomplikowana. Dotyczy to przede wszystkim południowego i środkowego pasa gminy, gdzie w budowie geologicznej biorą udział glacitektonicznie zaburzone osady trzecio i czwartorzędu, budujące w szczególności wysoczyznę Wzniesień Żarskich. Miąższość łączna tych osadów wynosi 150-350 m.

– Trzeciorząd – reprezentowany jest przez osady miocenu i pliocenu, głównie jako ropy i mułki, rzadziej piaski pylaste i drobne. Wychodnie utworów trzeciorzędowych pojawiają się w strefach glacitektonicznie zaburzonych, w postaci łusek, stanowiąc dobry surowiec ceramiki budowlanej w rejonie Tuplic. – Czwartorzęd – tworzą osady zlodowacenia środkowo-polskiego w postaci glin piaszczystych i piasków gliniastych, o bardzo zróżnicowanej miąższości oraz piaski i żwiry tworzące rozległe o niewielkiej miąższości pokrywy na utworach morenowych. Na przedpolu moren czołowych, występują osady związane z sedymentacją wód lodowych. Są to znacznej miąższości serie piaszczystych sandrów. W obszarze dna Kotliny Zasiickiej występują niewielkiej miąższości i obszarze zalegania osady piaszczyste holocenu.

2.2.3 Gleby

Na terenie gminy Tuplice występują gleby zróżnicowane gatunkowo i typologicznie, w zależności od składu mechanicznego, położenia i warunków gruntowo – wodnych. Charakterystyczną cechą jest, że poszczególne typy występują na małych obszarach i są rozmieszczone w postaci bogatej mozaiki, nie tworzą dużych kompleksów. Na terenach pozadolinnych wykształciły się gleby bielcowe, brunatne, brunatne wylugowane i czarne ziemie. W obniżeniach terenu o stałe okresowo na wysokim poziomie wody gruntowej – gleby torfowe, mułowo – torfowe i murszowo – mineralne, a w dolinach mady.

Gleby pozadolinne zostały podzielone na cztery grupy przydatności dla rozwoju intensyfikacji rolnictwa. Do najlepszych, najbardziej przydatnych zaliczono gleby bielcowe, brunatne właściwe, a miejscami czarne ziemie utworzone z glin lekkich i średnich oraz piasków gliniastych mocnych naglinowanych. Są to gleby żyzne, o dobrze wykształconej warstwie próchnicznej i prawidłowych stosunkach powietrzno-wodnych, zaliczone do III a – III b klasy gruntów ornych kompleksu pszennego dobrego, są odpowiednie od uprawy pszenicy , buraków cukrowych , rzepików (ozimy i jary), konopi oraz wyki siewnej. Występują głównie w rejonie miejscowości Chełmica, Cielmów, Tuplice, Jagłowice.

W drugiej grupie znajdują się gleby bielcowe brunatne wylugowane i czarne ziemie, utworzone z piasków gliniastych mocnych i gliniastych lekkich płytko podścielonych glinami średnimi. Są to gleby żyzne, o prawidłowych stosunkach powietrzno-wodnych, zaliczone do III b – IV a klasy gruntów ornych. Gleby te , kompleksu żytniego bardzo dobrego, są odpowiednie dla upraw żyta, owsa, kukurydzy na ziarno i zieloną masę, gryki, prosa, ziemniaków, pszenicy ozimej, jęczmienia, roślin pastewnych i motylkowych. Występują w rejonie miejscowości Chełmica, Cielmów, Tuplice, Jagłowice.

Do trzeciej grupy zaliczono gleby bielcowe brunatne wylugowane i czarne ziemie utworzone z piasków gliniastych lekkich głęboko i średnio głęboko podścielonych glinami lekkimi. Są to gleby mało żyzne o poprawnych stosunkach powietrzno-wodnych, zaliczone do IV b – V klasy gruntów ornych. Gleby te kompleksów żytniego dobrego i żytniego słabego są odpowiednie dla uprawy żyta, owsa, kukurydzy na ziarno i zieloną masę, gryki , prosa, ziemniaków, marchwi pastewnej, rzepy, gorzycy białej i czarnej, maku , słonecznika oleistego, lnu oleistego i włóknistego, tytoni lekkich, peluszki, wyki kosmatej, łubinu żółtego, wąskolistnego i białego. Występują głównie w rejonie miejscowości: Świbinki, Nowa Rola, Grabów, Grzędawa, Łazy.

Do czwartej grupy, mniej przydatnej, należą gleby biellicowe i brunatne wylugowane, a miejscami czarne ziemie wytworzone z piasków słabo gliniastych płytko i średnio głęboko podścielonych piaskami luźnymi. Są to gleby mało żyzne i zbyt suche, V – VI klasy gruntów ornych, kompleksów żytanego słabego i bardzo słabego, przydatne do uprawy ziemniaków, żyta, wyki kosmatej, łubinu żółtego, przelotu pospolitego. Gleby te nie są chronione przed zmianą użytkowania na nierolnicze. Występują głównie w południowo – wschodniej części gminy w rejonie miejscowości Świbinki, Nowa Rola, Grabów, Grzędawa, Łazy.

Udział procentowy poszczególnych klas w gruntach powyżej wymienionych przedstawia się następująco: – III klasy – 7,5 % – IV klasy – 37,0 % – V klasy – 35,8 % – VI klasy – 19,7 %

Najlepsze grunty w gminie znajdują się w miejscowościach: Chelmica, Cielmów, Tuplice, Jagłowice. Najgorsze grunty występują w miejscowościach: Świbinki, Nowa Rola, Grabów, Grzędawa, Łazy.

2.2.4 Surowce mineralne

Największe znaczenie przemysłowe mają ily plioceńskie, które były intensywnie eksploatowane w rejonie Tuplic i Drzeniowa.

W obrębie złóż ilastych wyróżnia się trzy poziomy eksploatacyjne, różniące się zabarwieniem i składem mineralnym.

Do produkcji ceramiki budowlanej znaczenie miały tylko ily poziomu środkowego i górnego, dzięki dużej zawartości frakcji iłowej, małym zapiaszczeniu oraz dużej plastyczności.

Zasoby ilów wg. Stanu 1986 r. w tys. m³

	<i>Zasoby geologiczne</i>			<i>Zasoby przemysłowe</i>	
	kat. B	kat. C	C2	kat. B	Kat. C1
Złoże Drzeniów	174000	251000	-----	162000	25 0000
Złoże Tuplice	264258		199026	126438	

Ponadto w obrębie złoża Tuplice udokumentowano złożo piasków o zasobach w kat. C – geologicznych - 10.805 tys. m. – przemysłowych - 8.225 tys. m.

Kruszywa naturalne – w obrębie geodezyjnym Jagłowice / dz. 158/4/ znajduje się obszar poboru kruszywa naturalnego, zajmującego powierzchnię 15,41 ha. Na południe od wsi Gręzawa teren poboru kruszyw naturalnych obejmuje powierzchnię 2,01 ha.

2.2.5 Szata roślinna

Pod względem przyrodniczo-leśnym gmina położona jest w Dzielnicy Pojezierza Lubuskiego. Tereny leśne zajmują ok. 55 % powierzchni gminy i wskaźnik ten jest znacznie wyższy od średniej wojewódzkiej – wynoszącej 48,9 % będącej najwyższą w kraju.

Obszary leśne gminy administracyjnie należą do Nadleśnictwa Lubsko, które zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora Lasów Państwowych z grudnia 1994 r. powołane zostało do utworzenia / jeden z siedmiu na terenie kraju/ *Leśnego Kompleksu Promocyjnego Bory Lubuskie*. Podstawowym celem LKP jest wprowadzenie do polityki zasad sterowania gospodarką leśną w warunkach pełnego rozpoznania wymogów ochrony przyrody.

Cel ten będzie osiągany przez następujące działania:

- trwałe zachowanie lub odtwarzanie naturalnych walorów lasu metodami racjonalnej gospodarki leśnej, prowadzonej na podstawach ekologicznych;
- wszechstronne rozpoznanie stanu biocenozy leśnej na obszarze danego *Leśnego Kompleksu Promocyjnego* oraz trendów zachodzących zmian;
- integrowanie celów trwałej gospodarki leśnej i aktywnej ochrony przyrody;
- promowanie wielofunkcyjnej i zróżnicowanej gospodarki leśnej oraz wypracowanie modelowych rozwiązań dla gospodarki leśnej na całym obszarze działania Lasów Państwowych. W konkretnym przypadku LKP *Bory Lubuskie* jest to wypracowanie zasad i metod gospodarki leśnej w drzewostanach rosnących na bardzo ubogich siedliskach leśnych oraz w warunkach występowania wielu czynników szkodliwych.

Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, która stanowi zasadnicze tło drzewostanów. Gatunkami towarzyszącymi jest brzoza, dąb i rzadziej świerk. Sosna tworzy najczęściej drzewostany lite, rzadziej mieszane z udziałem brzozy. Słabe siedliska brzozowe / bór suchy, świeży, wilgotny / zajmują 74 % powierzchni lasów LKP *Bory Lubuskie*. Są to siedliska charakteryzujące się piaszczystymi glebami, głównie bielcowymi i rdzawymi.

Ocena zgodności składów gatunkowych z siedliskiem w gminie Tuplice wykazała, że aktualny udział sosny / 83% / przekracza maksymalny dopuszczalny wskaźnik / 74 % / o 9%.

Lasy w pasie nadgranicznym głównie z uwagi na warunki klimatyczne jak i siedliskowe są bardzo zagrożone procesami chorobowymi oraz szkodami powodowanymi czynnikami natury antropogenicznej, przyczyniającymi się do zakłócania procesów fizjologicznych w rozwoju drzew, zmniejszając ich naturalną odporność biologiczną.

Spośród szkodliwych czynników antropogenicznych należy wymienić: zagrożenie ze strony pyłów i gazów przemysłowych / prawie 97 % powierzchni lasów jest uszkodzonych przez przemysł – emisje transgraniczne/ i zagrożenie pożarowe.

Spośród czynników biotycznych należy wymienić: zagrożenia ze strony szkodliwych owadów / brudnica mniszka, barczatka sosnowka i inne/ oraz zagrożenia ze strony nadmiaru zwierzyny płowej.

Mimo utrzymujących się zagrożeń, stwierdza się zapoczątkowaną od 1995 r. poprawę stanu zdrowotnego lasów. Poprawa kondycji dotyczy wszystkich gatunków drzew, przy czym najwyraźniej zaznaczyła się ona w drzewostanach sosnowych i jodłowych oraz bukowych i brzoźowych.

2.2.6 Fauna

Świat zwierząt reprezentowany jest przez typowe gatunki pospolite. Oczywiście dominującymi gatunkami są zwierzęta łowne, zamieszkujące tereny rolno-leśne, a więc jelenie, sarny, lisy, dziki, zające, a także kuropatwy i bażanty. Gniazduje również kilka par bociana białego.

Największą ostoją, szczególnie ptactwa wodnego są tereny wód zbiorników utworzonych w wyniku eksploatacji złóż ceramiki budowlanej.

Pod względem faunistycznym wyróżniają się dwa obszary: – dolina Rzeczycy i leżący w jej sąsiedztwie kompleks stawów – oraz zespół stawów położonych na zachód od miejscowości Lesów. Obszar pierwszy zamieszkuje szereg rzadkich gatunków ptaków takich jak: gągoł / *Bucephala clangula*/, wodnik / *Podiceps ruficollis*/. Spotykano również wydrę i zmię. Kompleks stawów rybnych w pobliżu Lesowa jest miejscem występowania szeregu gatunków ptaków zaliczonych do grupy zagrożonych i ginących m.in: żuraw, perkoz rdzawoszyi, bąk i kilka gatunków kaczek oraz bocian czarny a także bielik. W obrębie kompleksu występuje również wydra.

Dolina Rzeczycy jest najcenniejszym obszarem przyrodniczym i kwalifikuje się do ochrony w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego lub użytku ekologicznego. Według oceny przyrodników niewielką wartość faunistyczną mają sztuczne zbiorniki pokopalniane.

2.2.7 Wody powierzchniowe

Obszar gminy należący do zlewni Nysy Łużyckiej odwadniany jest w kierunku północnym. Głównym ciekim jest rzeczka Rzeczyca dopływ Lubszy, stanowiąca oś hydrograficzną wschodniej części gminy. Dolina Rzeczyca /Tymienica/ rozcina powierzchnię sandrową na głębokości 2-3m. Zbocza doliny mają charakter krawędzi erozyjnych, a rzeka płynie wyraźnie wykształconą doliną w pobliżu wsi: Chlebice, Czerna, Nowa Rola.

Południowo-zachodnia część gminy odwadniana jest w kierunku północno-zachodnim szeregiem bezimiennych cieków, wśród których jest rz. Jeziorna, również dopływ Lubszy. W tej części gminy liczne są również wody stojące, które wypełniają wyrobiska poeksploatacyjne oraz stawy rybne wykorzystujące zagłębienia terenu. Z przeprowadzonej inwentaryzacji wynika, że na terenie gminy znajduje się 40 zbiorników wodnych, w tym 9 stawów hodowlanych, 13 stawów wędkarskich, 8 zbiorników retencyjnych, 4 zbiorniki pożarowe, 1 basen kąpielowy i 5 zbiorników niezagospodarowanych. Stawy rybne położone są w okolicach miejscowości:

- Chlebice - 14, 3 ha
- Łazy - 37,0 ha
- Tuplice - 20, 7 ha / napełniane z rz. Jeziorna/

Koncentracja zbiorników wodnych znajduje się między miejscowościami Tuplice, Łazy, Cielmów i Chelmica w liczbie 29 i łącznej powierzchni 125, 8 ha. Część tych zbiorników powstała jako wyrobiska po eksploatacji gliny, a część jest pochodzenia zapadliskowego/ powstałych w wyniku podziemnej eksploatacji węgla brunatnego/. Dna dolin są na ogół okresowo podmokłe, a Rzeczyca przy wysokich stanach może zalewać wąski pas swojej trasy zalewowej.

2.2.8 Wody gruntowe

Budowę geologiczną terenu pod względem zalegania wód gruntowych rozpoznano wierceniami studziennymi do głębokości maksymalnie 25m. pod powierzchnią terenu. W budowie geologicznej stwierdzono występowanie utworów trzeciorzędowych i czwartorzędowych w postaci pyłów formacji plioceńskiej i iłów. Strop trzeciorzędu zalega na głębokości 9-30 m ppt. Utwory czwartorzędowe występują w postaci wodno-lodowcowych utworów piaszczysto-zwirowych o różnym uziarnieniu oraz lodowcowych glin zwałowych, występujących w stropowej części terenu. Na podstawie najbliższych wierceń studziennych przewidywany profil geologiczny przedstawia się następująco: – gleba

- piasek drobnoziarnisty i średnioziarnisty – glina zwałowa
- piasek gruboziarnisty ze żwirem – ił

Czwartorzędowy poziom wodonośny występuje w postaci jednej warstwy wodonośnej, o zwierciadle napiętym, stabilizującym się na głębokości 1,0 – 3,17 m. ppt w zależności od morfologii terenu. Warstwa wodonośna zbudowana jest z piasków gruboziarnistych i żwirów. Miąższość warstwy wodonośnej nie jest duża i wynosi 4,5 – 6,0 m. Z warstwy uzyskuje się wydatki jednostkowe wynoszące $q = 9,13 - 30,3 \text{ m}^3 / \text{h} / 1 \text{mS}$.

2.2.9 Warunki hydrogeologiczne.

Warunki hydrogeologiczne na terenie gminy Tuplice nie są skomplikowane. Stwierdzono występowanie jednej warstwy wodonośnej w utworach czwartorzędowych. Jest on zbudowany z wodnolodowcowych piasków gruboziarnistych ze żwirem kwarcowym o miąższości 5,5 m. W podłożach tego poziomu występują słaboprzepuszczalne utwory trzeciorzędowe. Zwierciadło wód podziemnych ma charakter naporowy dzięki horyzontowi glin lodowcowych, które izolują ujmowany poziom przed bezpośrednią infiltracją wód z powierzchni ziemi.

Zwierciadło wody stabilizuje się około 8,4 m. pod powierzchnią na terenach północnych. Na terenach południowych natomiast stabilizuje się na głębokości około 1,75 m.

2.2.10 Klimat

Teren gminy wg podziału W. Okołowicza na rejony klimatyczne Polski, przynależy do środkowej części Pogórza Śląsko-Wielkopolskiego, z przeważającym wpływem oceanicznym. Amplitudy temperatur są mniejsze od przeciętnych w Polsce. Zima łagodna i krótka, z nietrwałą szatą śnieżną, lato wczesne i ciepłe. Rejon ten charakteryzuje się korzystnymi warunkami dla wegetacji roślin. Kraina ta charakteryzuje się korzystnymi warunkami dla wegetacji roślin. Krainę tę charakteryzują następujące średnie elementy klimatyczne:

- Temperatura powietrza
- w styczniu (- 1⁰ C)
- w lipca i sierpniu 17,6⁰ C
- liczba dni z mrozem - 30 – 40
- liczba dni z przymrozkami - 100 – 110
- okres wegetacji - 210 – 220 dni

Róża wiatru ze stacji Żary wykazuje zdecydowaną przewagę południowo-zachodniego sektora horyzontu , na który składają się kierunki SW – 18,6 %, W – 17 %, S – 14%. Najmniejszy udział mają wiatry z kierunku N – 4,1%, NE – 5,8 %. Udział cisz wynosi 9,3 %. W okresie wiosennym dominują wiatry z kierunków W, E, SW.

2.2.11 Klimat lokalny

Położenie geograficzne gminy w pasie obszarów najbardziej wysuniętych w kierunku południowo-zachodnim województwa lubuskiego powoduje, że napływają tu w ciągu roku masy powietrza o znacznie zróżnicowanych cechach fizycznych. Wg. badań przeprowadzonych przez A. Wosia wyraźnie dominują tu masy powietrza polarno – morskiego, na które przypada aż 64 % dni w ciągu roku. W dalszej kolejności napływają na te tereny masy polarno-kontynentalne – 28 % i masy powietrza arktycznego – 6 %.

Gmina, podobnie jak województwo lubuskie oraz cała zachodnia strefa kraju, posiada klimat przejściowy, z wyraźną dominacją cech klimatu oceanicznego , co powoduje , że zimy są tu na ogół łagodne , z częstymi odwilżami, zaś lata nieco chłodniejsze z minimalnie większą liczbą opadów atmosferycznych. Istotną cechą tego klimatu jest duża zmienność temperatur.

Podstawowe parametry charakteryzujące klimat obszaru gminy, są następujące:

- średnia temp. powietrza stycznia - 1,5 C
- średnia temp. powietrza lipca - 17,8 C
- suma opadów rocznych waha się 550 – 640mm
- przewaga wiatrów sektora zachodniego 58 %
- liczba dni z szatą śnieżną 35 – 50

Warunki topoklimatu gminy są silnie zróżnicowane, będąc wypadkową ukształtowania terenu, własności termicznych podłoża i stopnia pokrycia szatą roślinną.

Obszary pradolinne charakteryzują się generalnie dobrymi warunkami topoklimatu w zakresie stosunków termicznych i wilgotnościowych. Najkorzystniej prezentują się pod tym względem Wzniesienia Żarskie, stanowiąc obszar o najlepszych warunkach termicznych i bardzo dobrze przewietrzonych. Nieliczne, płytkie dolinki rozcinające skłon wzniesień koncentrują spływ mas wychłodzonego powietrza ku obszarom niżej położonym.

Również obszary wysoczyznowe Kotliny Zasięckiej charakteryzują się w miarę dobrymi warunkami topoklimatu. Jednak ze względu na kotlinne położenie, obszary te narażone są na występowanie inwersji termicznych, zwłaszcza podczas długotrwałych pogód radiacyjnych.

Znaczący wpływ modyfikujący topoklimat ma tu szata leśna, powodująca wyrównywanie amplitud temperatur dobowych i wilgotności. Lasy, głównie sosnowe, charakteryzują się dużym nasyceniem fitoncydami-substancjami czynnymi biologicznie o działaniu bakteriobójczym.

Doliny i obniżenia podmokłe, z dużymi powierzchniami stawów są strefami wybitnie inwersyjnymi, o dużej częstotliwości mgieł i niekorzystnych warunkach termiczno-wilgotnościowych.

Higiena atmosfery. W minionym okresie / lata 1970 – 1990 / znaczący wpływ na stan i higienę atmosfery w gminie miały źródła emisji zlokalizowane poza jej granicami, tzn. na obszarze byłej NRD / przemysł energetyczny na bazie węgla brunatnego/. Lokalne emitory zanieczyszczeń / cegielnie w Tuplicach i Drzeniowie/ wyeliminowane zostały w wyniku recesji gospodarczej, która spowodowała likwidację wielu zakładów przemysłowych. Doprowadziło to do generalnej poprawy stanu powietrza atmosferycznego na terenie całego województwa lubuskiego. Potwierdzają to ostatnie publikacje Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska w Zielonej Górze zawarte w Informacji o stanie środowiska na terenie województwa zielonogórskiego, w latach 1995 – 1996, która na podstawie prowadzonego monitoringu nie stwierdza występowania stężeń przekraczających wartości dopuszczalne wszystkich wszystkich badanych elementów zanieczyszczeń /pyłowych i gazowych/. Stąd można wnioskować, że na stan czystości powietrza atmosferycznego na terenie gminy wpływ ma głównie tzw. emisja niska, czyli zanieczyszczenia pochodzące z palenisk domowych /okres zimowy/ oraz zanieczyszczenia komunikacyjne.

3. SFERA SPOŁECZNA

3.1. POPULACJA I CECHY DEMOGRAFICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

3.1.1 Ludność

Gmina Tuplice na dzień 31.12.2007 r. liczyła 3298 mieszkańców. Liczba kobiet wynosiła 1709, zaś mężczyzn 1589. Łączna ilość osób w wieku produkcyjnym, liczoną dla kobiet w wieku 18 – 59 lat oraz dla mężczyzn w przedziale wiekowym 18 - 64 lat wynosi 2211 osób. Natomiast osób w wieku przedprodukcyjnym jest 749, a w wieku poprodukcyjnym 338.

Tabela nr 1. Liczba ludności gminy Tuplice na stan 31 grudnia 2007 r.

<i>lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Ilość mieszkańców</i>
1	Chelmica	260
2	Chlebice	41
3	Cielmów	370
4	Czerna	93
5	Drzeniów	209
6	Grabów	152
7	Grężawa	139
8	Jagłowice	95
9	Łazy	162
10	Matuszowice	67
11	Nowa Rola	110
12	Świbinki	133
13	Tuplice	1467

3.1.2 Warunki i jakość życia mieszkańców.

Jakość życia to kategoria, która określa warunki i poziom życia codziennego mieszkańców. Jakość wyznaczana jest przez wielorakie czynniki obejmujące wszelkie dziedziny gospodarki, rynku pracy, jakości środowiska, w tym jego czystości, infrastrukturę ułatwiającą korzystanie z dóbr cywilizacyjnych, kontrolę społeczną, bezpieczeństwo, zamożność mieszkańców,

możliwość edukacji i kształcenia, opiekę socjalną i zdrowotną, sieć handlową, sposób spędzania wolnego czasu, dostęp do dóbr kultury, poziom infrastruktury sportowej, stan wyposażenia technicznego gospodarstw domowych, odległość od centrów miejskich. Większość tych czynników zostanie szczegółowo określona w innych częściach analizy tego rozdziału. Nasuwające się jednak wnioski nie określają wysokiego poziomu jakości określanej zarówno w odczuciu subiektywnym mieszkańców jak i w porównaniu wskaźników ilościowych do innych jednostek administracyjnych województwa i kraju. Dostęp do dóbr kultury, takich jak kina, teatry, muzea jest znacznie ograniczony poprzez ich całkowity brak na terenie gminy. Sposób spędzania czasu wolnego jest ograniczony w zasadzie do organizowania go we własnym zakresie. Nieliczne ośrodki kultury najczęściej ograniczają się do pracy z dziećmi, młodzieżą, a dorośli raczej nie korzystają z nich. Natomiast poziom aktywności społeczności lokalnych jest już znacząco widoczny, świadczy o tym aktywność organizacji społecznych.

3.2. *Bezpieczeństwo publiczne*

3.2.1 Policja

Analiza bezpieczeństwa mieszkańców została opracowana na podstawie danych Policji za okres roku 2007. Dane te dotyczyły przede wszystkim przestępstw w kategorii: kradzieże mienia, włamania, rozboje, bójki i pobicia, które najbardziej negatywnie odbierane są przez społeczeństwo jak i mają najistotniejszy wpływ na poczucie bezpieczeństwa przez obywateli, a co za tym idzie także przez mieszkańców gminy Tuplice.

W analizowanym okresie czasu sytuacja w poszczególnych kategoriach przedstawiała się następująco:

kradzież – 21

kradzież z włamaniem – 1

pobicia – 1

uszkodzenia mienia – 5

nietrzeźwi kierujący - 21

Na terenie powiatu za podstawowe powody przestępczości uznano bezrobocie (26 %), zubożenie społeczeństwa (20 %) , brak organizacji czasu wolnego dzieciom i młodzieży (14, 7 %). Za najważniejsze powody przestępczości na terenie gminy uznano:

1. bezrobocie – 32 %,

2. zubożenie społeczeństwa – 25 %,
3. zbyt łagodne prawo – 14,3 %,
4. brak organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży – 10,7 %,
5. upadek moralności – 7,2 %,

3.2.2 Straż pożarna

Kolejnym rodzajem instytucji wpływających na poziom bezpieczeństwa mieszkańców są straże pożarne. Na terenie gminy funkcjonuje następujący rodzaj jednostki pożarnej:

- OSP Tuplice – typ
- S – 3. Jednostka OSP Tuplice wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. System ten stanowi integralną część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego. Obejmuje on ratowanie życia, zdrowia, mienia lub środowiska. Prognozuje zarazem miejscowe zagrożenia tj. pożary, klęski żywiołowe i inne, charakterystyczne dla położenia gminy.

Oprócz udziału w akcjach , jednostka OSP prowadzi działalność ćwiczeniową poprzez udział w międzynarodowych ćwiczeniach taktyczno-bojowych na terenie GPK Olszyna. Prowadzi także działalność szkoleniową wśród dzieci i młodzieży na terenie placówek oświatowych.

3.2.3 Obrona cywilna

W ramach realizacji zadań ustawowych związanych z ochroną ludności utworzone są struktury bezpieczeństwa, współpracujące z WKU i Wojewodą. Ich zasadniczym zadaniem jest zabezpieczenie sprawnego funkcjonowania administracji w warunkach zagrożeń oraz ochrona ludności. Gmina posiada zapasową studnię w Drzeniowie. Ze względu na uwarunkowania naturalne, a głównie brak większych cieków i rzek, na terenie gminy nie występuje zagrożenie powodziowe. Stąd też nie jest ona brana pod uwagę w realizacji zadań obrony cywilnej. W przypadku ulewnych opadów nadmiar wody przyjmowany jest przez znajdujące się na terenie gminy zbiorniki wodne oraz lasy, które z przyczyn naturalnych gromadzą wodę. Może dojść tylko do lokalnych podtopień niewielkiej liczby zabudowań, szczególnie w miejscowości Nowa Rola.

3.3. Struktura rynku pracy i bezrobocie

3.3.1 Struktura bezrobocia.

Dane zawarte w tej części pochodzą z opracowań Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach oraz opracowań. Aktywność ekonomiczna mieszkańców została zamierzona poprzez ilość osób pracujących, stopę bezrobocia, rodzaj aktywności zawodowej. Przedstawione dane nie zawierają wysokości źródeł dochodów, co utrudnia określenie poziomu życia ludności. Kolejnym mankamentem oficjalnych źródeł danych jest to, że zdefiniowane przez nie pojęcia różnią się od subiektywnych odczuć mieszkańców. Szczególnie dotyczy to pojęcia bezrobocia. Część osób utrzymuje się ze źródeł niezarejestrowanych, a część z nielegalnych. Oficjalne pojęcie stopy bezrobocia określa udział osób bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo określona jest jako nie szukająca pracy lub niezdolna do pracy. Jeśliby połączyć obie te grupy, a więc bezrobotnych zarejestrowanych (z prawem lub bez prawa do zasiłku) w wieku 15-64 lata, poszukujący lub nie pracy, to w populacji 2211 osób w wieku produkcyjnym gminy Tuplice jest ich 325 (stan na 30 listopad 2007r.)

Tabela nr 2. Stan bezrobocia w powiecie żarskim listopad 2007

Miejscowość	Liczba ludności	Ilość bezrobotnych	Stosunek bezrobotnych do ogółu populacji (%)
Tuplice	3249	327	10,06
Brody	3470	379	10,92
Jasień	7294	702	9,62
Lubsko	19312	1735	8,98
Lipinki Łużyckie Łęknica	3225	136	4,21
Łęknica	2611	146	5,59
Przewóz	3300	167	5,06
Trzebiel	5779	336	5,81
Żary gmina	11591	339	2,92
Żary miasto	39053	1212	3,10
powiat	98884	5479	5,54

3.3.2 Klub pracy

Jedną z form przeciwdziałaniu bezrobociu jest utworzony przy Urzędzie Gminy Klub Pracy. Jego zadaniem jest przede wszystkim pobudzać i motywować bezrobotnych do

bardziej aktywnego poszukiwania pracy, oraz wyposażyć ich w niezbędne w tym zakresie wiadomości i umiejętności. W roku 2007 z przygotowanych form przeciwdziałaniu bezrobociu skorzystały 402 osoby. Realizowano program prace społecznie-użyteczne z którego skorzystało 30 osób miesięcznie natomiast 5 osób odbywało staże i przygotowanie zawodowe. Klub pracy uczestniczył także w przygotowaniu robót publicznych gdzie zatrudnienie znalazło 30 osób przy pracach budowlanych, porządkowych i remontowych związanych z siecią kanalizacyjną. 3 osoby zostały skierowane na szkolenie specjalistyczne w tym przypadku obsługa wózka widłowego i kurs spawacza a kolejne 4 osoby znalazły zatrudnienie jako pracownicy interwencyjni.

3.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

3.4.1 Służba Zdrowia

Całość byłej służby zdrowia w wyniku reformy została zlikwidowana (Ośrodki Zdrowia w Tuplicach i w Drzeniowie). Na ich miejscu powstał Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Praktyka Lekarza Rodzinnego Grzegorz Wiśniewski w Tuplicach. Zespół ten liczy jednego lekarza i trzy pielęgniarki oraz jeden laborant analityki lekarskiej. Obsługuje on nie tylko teren Gminy Tuplice, ale również mieszkańców z gmin sąsiednich. Aktualnie zarejestrowanych jest w zespole około 3800 osób. W Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Tuplicach jest gabinet pielęgniarki szkolnej. Podstawowe zadania analityczne są prowadzone w Zespole Szkół. W miejscowości Tuplice nie ma natomiast gabinetu stomatologicznego, w chwili obecnej trwają prace remontowe których ukończenie zagwarantuje opiekę stomatologiczną.

Na terenie Gminy znajduje się jedna apteka w miejscowości Tuplice. Specjalistyczne badania lekarskie i leczenie pacjentów odbywa się w ZOZ poza terenem gminy Tuplice.

3.4.2 Świadczenia rodzinne

Od 1 maja 2004 r. weszła w życie ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz. U. Nr 228 poz. 255 z późn. zmianami. Dz. U. Nr 192 poz. 1903). Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i

wypłacania tych świadczeń. Wyróżniamy zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego w tym z tytułu:

1. urodzenia dziecka,
2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
3. samotnego wychowywania i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
4. samotnego wychowywania dziecka,
5. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
6. rozpoczęcia roku szkolnego,
7. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz świadczenia pielęgnacyjne w tym:
8. zasiłek pielęgnacyjny,
9. świadczenie pielęgnacyjne.

Od maja do końca września zostało wydanych 312 decyzji, w tym: – 279 decyzji odnośnie zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku, – 27 decyzji odnośnie zasiłków pielęgnacyjnych, – 6 decyzji odnośnie świadczeń pielęgnacyjnych.

Wydatki na świadczenia i świadczeniobiorcy Od maja do września wydano 260.004 zł. w tym: – zasiłek rodzinny – 77.635 zł. - 204 rodziny – 385 dzieci, dodatki z tytułu: – urodzenia dziecka – 1.000 zł. - 2 rodziny – 2 dzieci, – korzystania z urlopu wychowawczego – 11. 858 – 6 osób, samotne wychowanie dziecka i utrata prawa do zasiłku dla bezrobotnych – 4.000 zł. - 2 osoby, samotne wychowywanie dziecka – 99. 085 zł. - 74 rodziny – 121 dzieci, rehabilitacja – 5.400 zł. - 12 rodzin – 12 dzieci, rok szkolny – 23.850 zł. - 183 rodziny – 265 dzieci, dojazdy – 6.840 zł. - 91 rodzin – 167 dzieci,

Zasiłek pielęgnacyjny – 18.576 zł. - 27 osób,

Świadczenie pielęgnacyjne – 11.760 zł. - 6 rodzin – 6 dzieci.

Składek emerytalno – rentowych wypłacono w łącznej kwocie 6. 433, 43 zł. w tym:

– składki zdrowotne – 970 , 20 zł.

– składki emerytalno-rentowe – 5. 463, 23 zł.

Od 1 maja 2004 r. weszła w życie ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2006r, Nr 139 poz. 992 z późn.zm.), która wprowadziła nowy system wsparcia dla rodziny. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Wymienia trzy grupy świadczeń: zasiłek rodzinny z systemem dodatków; świadczenia opiekuńcze

i jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu :

1. urodzenia dziecka,
2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
3. samotnego wychowywania dziecka,
4. wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
5. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
6. rozpoczęcia roku szkolnego,
7. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania : - dojazdy do szkoły, internat.

Świadczeniami opiekuńczymi wymienionymi w ustawie o świadczeniach rodzinnych są:

- świadczenia pielęgnacyjne,
- zasiłek pielęgnacyjny.

W 2006 roku do ustawy dodano jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, często zwaną „becikowym”.

W 2007 roku zostało wydanych 416 decyzji, w tym :

- 330 decyzji odnośnie zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku,
- 39 decyzji odnośnie zasiłków pielęgnacyjnych,
- 15 decyzji odnośnie świadczeń pielęgnacyjnych,
- 32 decyzje odnośnie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

Wydatki na świadczenia i świadczeniobiorcy

W roku 2007 na świadczenia rodzinne ogółem wydano 904.159,00 zł w tym:

- zasiłek rodzinny 366.560,00 zł - 365 rodziny - 544 dzieci; dodatki z tytułu:
- urodzenia dziecka – 25.000,00 zł - 25 rodzin – 25 dzieci;
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 52.001,00 zł – 17 rodzin - 17 dzieci;
- samotnego wychowania dziecka 59.630,00 zł - 23 rodziny - 34 dzieci;
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 71840,00 zł – 62 rodziny - 79 dzieci;
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 22.410,00 zł – 22 rodziny – 26 dzieci;
- rozpoczęcia roku szkolnego – 38.300,00 zł - 216 rodzin – 383 dzieci;
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 61.980,00 zł – 109 rodzin – 1103 dzieci;

Zasiłek pielęgnacyjny – 120.258,00 zł – 77 rodzin – 83 osób;

Świadczenie pielęgnacyjne – 54.180,00 zł – 11 rodzin – 11 dzieci;

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – 32.000,00 zł – 32 rodziny – 32 dzieci.

Składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne wypłacono w łącznej kwocie 15.721,00 zł w tym:

- składki emerytalno-rentowe – 14.814,00 zł – 10 osób;

- składki zdrowotne – 907,00 zł – 2 osoby.

3.4.3 Profilaktyka alkoholowa

Kolejną formą działań instytucjonalnych w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej jest działalność z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W roku 2007 udzielono w tym zakresie 38 porad, przeprowadzono 20 rozmów motywujących do podjęcia leczenia w związku z problemami uzależnienia od alkoholu, 3 osoby zgodziły się na podjęcie dobrowolnej kuracji, 3 osoby poddały się badaniu i uzyskaniu opinii lekarza psychiatry biegłego sądowego, przeciwko 2 osobom wnioski zostały skierowane do sądu celem przymusowego skierowania na leczenie, z 4 osobami prowadzono rozmowy terapeutyczne motywujące do podjęcia dalszych działań związanych z zachowaniem trwałej abstynencji.

Ponadto działalność komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związana jest z profilaktyką wśród dzieci i młodzieży, dotyczy to zarówno problemów uzależnień, jak też przemocy domowej oraz wykorzystywania i molestowania seksualnego.

Działania realizowane są poprzez działalność punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych w Tuplicach, ponadto w Drzeniowie działa świetlica socjoterapeutyczna, a w Tuplicach przy Urzędzie Gminy działa świetlica środowiskowa. Obie świetlice skupiają w godzinach popołudniowych dzieci i młodzież z różnych środowisk, a ich celem jest wskazanie właściwego modelu spędzania wolnego czasu bez potrzeby sięgania po różnego rodzaju używki.

Od kilku lat w świetlicy socjoterapeutycznej w Drzeniowie oraz w gminnej bibliotece publicznej prowadzony jest program "W nową erę z komputerem bez uzależnień", jest to przedstawienie form spędzania wolnego czasu w połączeniu nauki i zabawy. We współpracy ze szkołami i przedszkolem oraz w gimnazjum prowadzone są programy profilaktyczne,

konkursy o tematyce profilaktycznej, przedstawienia teatralne w tym działaniach uczestniczyło około 480 osób.

W ramach dalszych działań z dziećmi i młodzieżą organizowano kilkudniowe wyjazdy wycieczkowe, z których skorzystało około 62 dzieci, ponadto, żeby zapewnić dzieciom czynny i aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu zakupiono do wszystkich wsi na terenie naszej gminy place zabaw, a do niektórych świetlic wiejskich gry i zabawy dla dzieci.

Od dwóch lat w ramach ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” organizowany jest jednodniowy festyn głównie z myślą o dzieciach i młodzieży, ale mile widziani są wszyscy chętni do wzięcia udziału w zabawie bez używek.

W ramach swoich działań Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współpracuje z Poradnią Uzależnień " Anima" oraz Poradnią Terapeutyczną " Profil" w Żarach.

3.5. Oświata i wychowanie

3.5.1 Opieka przedszkolna

Samorządowe Przedszkole w Tuplicach położone przy ulicy Kopernika w chwili obecnej zatrudnia 5 nauczycielek oraz 6 etatów pracowników administracyjno-obsługowych w tym jeden etat palacz c.o. na sezon grzewczy. W latach wcześniejszych do przedszkola uczęszczało około 100 dzieci. Jednak od kilku lat liczba dzieci spada i ukształtowała się na poziomie 80-90 dzieci. W chwili obecnej do przedszkola uczęszcza 87 dzieci.

3.6. Szkoła podstawowa i gimnazjum

Po reorganizacji na terenie gminy funkcjonują :

1. Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Tuplicach.
2. Publiczne Gimnazjum im. Unii Europejskiej w Tuplicach. Obie placówki oświatowe mieszczą się w jednym budynku szkolnym w Tuplicach przy ulicy Daszyńskiego.

Szkoła Podstawowa zajmuje parter, a Gimnazjum piętro. Przy budynku szkolnym znajduje się sala gimnastyczna (wspólna dla obu placówek) oraz kuchnia ze stołówką. Budynek ten dla obu placówek oświatowych niestety był zbyt mały . Ze względu na brak środków finansowych ze strony gminy jak i instytucji rządowych nie można było wybudować osobnego budynku szkolnego dla Gimnazjum. Było to motorem

poszukiwania innych rozwiązań. Doprowadziło to do podjęcia działań w wyniku których, podjęto decyzję o dobudowaniu do istniejącego budynku pawilonów szkolnych. W chwili obecnej funkcjonują dwa takie pawilony. Dalsze pawilony oraz sanitariaty będą sukcesywnie dobudowywane w latach następnych. Budowa tych pawilonów już w chwili obecnej pozwoliła na zamknięcie budynku tzw. " Starej Szkoły", w której nauczanie trwało od 1948 roku, a warunki nauczania w tym budynku nie spełniały podstawowych kryteriów i norm. W chwili obecnej w Szkole Podstawowej uczy się 228 uczniów a w Gimnazjum 140 uczniów. Z prognozy demograficznej i społecznej można wyciągnąć wniosek, że ilość uczących się dzieci ma tendencję zniżkową o nie dużym znaczeniu dla funkcjonowania szkół i przedszkola. Ze względu na fakt, że szkoły znajdują się tylko w Tuplicach większość dzieci jest objęta systemem dowozów i odwozów szkolnych. W tym celu gmina posiada jeden autobus a drugi wynajęty jest przez PKS Żary. W celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieci w porozumieniu z Urzędem Pracy zatrudniono 2 osoby do opieki dzieci podczas dowozów szkolnych.

3.6.1 Biblioteki

Na terenie gminy funkcjonuje jedna biblioteka o charakterze biblioteki publicznej w Tuplicach przy ulicy Mickiewicza. W bibliotece tej znajdują się również stanowiska komputerowe podłączone do internetu. Biblioteka ta czynna jest od wtorku do soboty w godzinach popołudniowych i dostępna jest dla wszystkich mieszkańców. W bibliotece znajduje się także czytelnia z dostępem do prasy. Również przy szkołach znajdują się biblioteki szkolne, z których korzystają uczniowie tych szkół.

3.7. *Kultura i sport*

3.7.1 Kultura

Na terenie gminy nie ma wyspecjalizowanej instytucji, która zajmowałaby się rozpowszechnianiem kultury, w szerokim tego słowa znaczeniu. Co prawda, w latach 90-tych funkcjonował Gminny Ośrodek Kultury z etatem kierownika ale niestety został rozwiązany . Dlatego też realizacją tych zadań zajmują się głównie placówki oświatowe. Zadanie takie są realizowane także w sołectwach w świetlicach wiejskich choć jasnym jest, że nie wypełniają tego zadania w pełni.

Świetlice takie znajdują się w miejscowościach: – Chełmica, – Chlebice, – Cielmów, – Czerna, – Grabów, – Grzędawa, – Jagłowice, – Łazy, – Matuszowice, – Świbinki.

Duża sala GOK jest wykorzystywana jednak (co prawda rzadko) na potrzeby mieszkańców, poprzez organizowanie okolicznościowych akademii i zabaw. W sali tej odbywają się także inne imprezy dla mieszkańców jak: kiermasze firan czy pokazy sprzętu medycznego. Intencją Rady Gminy jest podjęcie działań mających na celu ponowne uruchomienie GOK-u tak, aby mógł być lepiej wykorzystany między innymi dla celów propagowania i szerzenia kultury.

3.7.2 Sport

Krzewieniem kultury fizycznej wśród mieszkańców gminy zajmują się głównie placówki oświatowe i Klub Sportowy "TUPLICZANKA".

Gminna infrastruktura sportowa składa się z : w Tuplicach: boisko sportowe o nawierzchni trawiastej, pełnowymiarowe, z zapleczem socjalno-sanitarnym, szkolne boisko sportowe o nawierzchni asfaltowej, szkolna sala gimnastyczna, dwa boiska małowymiarowe na osiedlu przy ul. 9 Maja, w Drzeniowie: – szkolne boisko sportowe, szkolna sala gimnastyczna.

Na terenie gminy w niektórych miejscowościach znajdują się nieformalne boiska, na których młodzież gra głównie w piłkę nożną. Jest to najbardziej popularna dyscyplina sportowa.

3.8. Instytucje publiczne

3.8.1 Urząd gminy

Podstawową instytucją znajdującą się na terenie gminy jest Urząd Gminy. Struktura urzędu wynika z Regulaminu Organizacyjnego. W skład urzędu wchodzi:

1. Kierownictwo Urzędu:
 - Wójt Gminy,
 - Sekretarz,
 - Skarbnik (główny księgowy).
2. Urząd Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności. Urząd ten zajmuje się również ewidencją działalności gospodarczej.

3. Referat Finansowy: – stanowisko d/s wymiaru podatków, – stanowisko d/s wymiaru podatków i obsługi kasowej, – stanowisko d/s księgowości - wydatki – stanowisko d/s księgowości – dochody

4. Samodzielne stanowiska:

- d/s budownictwa, zamówień publicznych, ochrony środowiska, utrzymanie bieżące dróg,
- d/s rolnictwa i gospodarki nieruchomościami,
- d/s obsługi sekretariatu i obsługi organów Rady Gminy,
- d/s promocji gminy i funduszy strukturalnych,
- d/s klubu pracy

5. Obsługa gospodarcza:

- konserwator
- palacz,
- pracownik gospodarczy,
- kierowcy.

Wykaz gminnych jednostek organizacyjnych według stanu na 1 grudnia 2007 roku:

1. Publiczne Gimnazjum w Tuplicach.
2. Szkoła Podstawowa w Tuplicach.
3. Samorządowe Przedszkole w Tuplicach.
4. ZGKiM w Tuplicach.
5. GZEAS w Tuplicach.
6. OPS w Tuplicach.
7. Publiczna Biblioteka w Tuplicach.
8. OSP w Tuplicach.

3.8.2 Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

ZGKiM w Tuplicach położony jest przy ulicy Przemysłowej i prowadzi on działalność w formie zakładu budżetowego . W chwili obecnej zatrudnia 10 osób:

- Kierownik Zakładu
- Księgowa,
- Obsługa kasowa i usługi
- Operator
- Obsługa wodociągów – 1 etat
- Konserwator – 6 etatów

– Kierowcy – 2 etaty

Zgodnie ze swoim statutem zakład ma obowiązek prowadzenie działalności w zakresie: – eksploatacji i konserwacji budynków i mieszkań komunalnych, programowania i planowania zabezpieczenia bieżących remontów budynków komunalnych i użytkowych, utrzymania cmentarzy komunalnych w Tuplicach i Nowej Roli, utrzymania porządku i czystości ulic, placów i dróg gminnych, zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, wywozu nieczystości płynnych, prowadzenia akcji zimowej na terenie gminy, eksploatacji i konserwacji istniejącej oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej. ZGKiM obsługuje również ujęcie wody dla mieszkańców gminy w miejscowości Rytwiny.

3.9. Organizacje społeczne i polityczne

Na terenie gminy nie ma zbyt wiele organizacji o tym charakterze. Aktualnie istniejące są organizacjami liczącymi kilkanaście osób aczkolwiek ich działalność jest na pewno widoczna. Wymienić wśród tych organizacji należy: Związek Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych, Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy, zawiązujące się Koło Gospodyń Wiejskich w Łazach, Parafialny Zespół CARITAS , Koło Gospodyń Wiejskich, Polski Związek Wędkarski liczący około 80 członków oraz nowopowstałe 2007r. Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Wsi Drzeniów. Działalność tych ostatnich organizacji skupia się na organizowaniu wszelkiego rodzaju imprez masowych dla dzieci i dorosłych, aktywnym braniu udziału we wszelkiego rodzaju festynach, imprezach śpiewaczych, organizowaniu pomocy materialnej dla najuboższych, pozyskiwaniu funduszy stypendialnych dla najbardziej zdolnych osób z ubogich rodzin.

4. Strefa gospodarki

4.1. Rolnictwo i leśnictwo

4.1.1 Gospodarstwa rolne, struktura upraw i hodowli.

Obszar wiejski gminy Tuplice określony jest głównie przez istnienie indywidualnych gospodarstw rolnych, gdyż nie występują inne formy zarządzania ich własności jak np. spółdzielnie produkcyjne itp. Struktura gospodarstw ze względu na zmiany techniczne, cywilizacyjne i społeczne ulega ciągłym zmianom. Mimo istnienia indywidualnych gospodarstw rolnych trudno także przesądzić o znacznej działalności rolniczej na terenie gminy. Nieliczne bowiem wielkoobszarowe gospodarstwa nie mają decydującego wpływu na charakter gminy.

Z powierzchni ogólnej gminy użytki rolne liczą około 2.600 ha , co stanowi około 35 % powierzchni gminy. Na charakter gospodarstw rolnych ma także wpływ niekorzystna wartość bonitacyjna użytków rolnych. Znaczną bowiem przewagę mają gleby V i VI klasy, których udział wynosi około 60 % , a gleby klasy IV stanowią około 34 % użytków rolnych. Gleby najlepsze tj. klasy III a i III b liczą tylko około 7 % powierzchni użytków rolnych. Najsłabsze gleby leżą w północnej części gminy.

Liczba gospodarstw rolnych w zależności od powierzchni (w ha):

- 1-5 194
- 5-10 54
- 10-20 21
- 20-50 8
- 50-100 1
- ponad 100 2

Dodać należy, że dużo jest na terenie gminy osób posiadających działki rolne o powierzchni do 1 ha . Takich właścicieli jest aż 709 osób.

Już te podstawowe dane dobitnie charakteryzują gospodarstwa rolne jako małe (średnia powierzchnia gospodarstwa około 5,5 ha). Narzuca to także charakter produkcji rolniczej jako mieszany, bez wyraźnie określonej specjalizacji w produkcji rolnej. Zdecydowana większość gospodarstw zajmuje się wyłącznie prowadzeniem działalności rolniczej. Tylko nieliczne

zajmują się dodatkowo prowadzeniem działalności poza rolniczej jak : leśnictwo – 1, rybactwo – 1, transport – 3, handel – 5, inna działalność produkcyjna – 5.

4.1.2 Leśnictwo

Teren gminy pod względem działalności Lasów Państwowych podlega Nadleśnictwom w Lubsku i Lipinkach Łużyckich.

Lasy pod względem przyrodniczo-leśnym położone są w V Krainie Śląskiej, dzielnicy Równiny Dolnośląskiej, na jej północno-zachodnim krańcu. Kraina ta jest położona w zasięgu południowym gromadnego występowania świerka. Klimat dość ciepły i wilgotny, z przewagą wpływów klimatu oceanicznego. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8 ° C, roczna suma opadów wynosi 600 – 700 mm, a okres wegetacyjny wynosi 210 – 220 dni .

Najważniejszym gatunkiem tej krainy jest sosna oraz świerk i dąb bezszypułkowy. Widoczny jest także udział buka .

Powierzchnia leśna na terenie gminy zajmuje obszar około 3 600 ha, co stanowi około 55 % powierzchni gminy. Jest to jeden z wyższych wskaźników w województwie lubuskim. Ponieważ w obszarze gminy dominują gleby bielcowe wytworzone z piasków, to też zdecydowaną przewagę mają siedliska borowe. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, która stanowi, zasadnicze tło drzewostanów, często o charakterze jednorodnych i zwartych połąci lasu. Obszarowo sosna zajmuje ponad 70 % lasów na terenie gminy. Innymi ważnymi pod względem gospodarczym gatunkami są: brzoza, dąb i świerk.

Lasy na terenie gminy zaliczamy do lasów młodych

– poniżej 60 lat – 65 %, – 60 – 100 lat – 30 %, – ponad 100 lat – 5 %.

Nie trzeba dodawać , że nasze lasy stanowią znakomite tereny do życia dla wielu gatunków zwierząt leśnych.

4.2. Działalność produkcyjna i handel

Ogółem na terenie gminy funkcjonuje 20 punktów handlowych, z których większość znajduje się w Tuplicach. Niewielka jest natomiast ilość punktów gastronomicznych. Istnieją także trzy stacje paliw (Jagłowice i Tuplice). Brak jest niestety zakładów pracy, które mogły by dać zatrudnienie mieszkańcom gminy. Te, które były (Tartak, Cegielnie, Szlifiernia) w

wyniku restrukturyzacji upadły. Spośród pracodawców działających na terenie gminy i zatrudniających mieszkańców należy wymienić:

- Psutka Franciszek – tartak,
- Pachowicz Zygmunt – piekarnia ckiernia,
- Białkowski Zygmunt – rolnictwo, gastronomia,
- Czuby Zbigniew Majer Jan – produkcja przemysłowa,
- Sobczyk Anna – produkcja przemysłowa,
- Pawlonka – Michałowski – dystrybucja paliw płynnych,
- Jersak – dystrybucja paliw płynnych,
- Zwierz Kazimierz – mechanika pojazdowa,

Również około 200 osób prowadzi indywidualne lub rodzinne działalności gospodarcze.

4.3. Turystyka

4.3.1 Zabytki

Na podstawie archeologicznych zdjęć Polski ustalono na obszarze gminy 47 stanowisk archeologicznych wczesnodziejowych i średniowiecznych. Wszystkie miejscowości pochodzą z czasów średniowiecznych i reprezentują typ małej wsi. Pod względem charakteru stanu istniejącego wyróżniono w gminie:

- ulicówki – Grzędawa, Jagłowice, Łazy, Świbinki, Chlebice,
- łańcuchówka – Chełmica,
- wielodrożnice – Grabów, Nowa Rola, Tuplice,
- nieokreślone – Cielmów, Czerna, Drzeniów, Matuszowice.

Atrakcyjne parki podworskie znajdujące się w Drzeniowie i Grabowie są w znacznym stopniu zdewastowane i wymagają wielu zabiegów aby im przywrócić stan używalności. Zaznaczyć należy także, że znaczna część gminy wchodzi w skład tzw. "Łuk Mużakowa". Jest to wyraźny ślad pozostałości po zlodowaceniu, który ukształtował powierzchnię gminy.

Do najważniejszych pozostałości historycznych należy zaliczyć następujące zabytki:

Tuplice:

- dom mieszkalny przy ul.Świerczewskiego 32, 1726, XIX/XX, szach., nr rej.: 506 z 20.05.1963

Chełmice:

- kaplica cmentarna, nr rej.: 2700 z 12.04.1977

Czerna:

- karczma, XVIII, nr rej.: 1332 z 28.09.1964

Grabów:

- dwór, XVIII/XIX, nr rej.: 2716 z 3.08.1977
- karczma nr rej.: 2717 z 3.08.1977

Matuszowice:

- cmentarz, nr rej.: 2198 z 10.11.1975
- zespół folwarczny, 2 poł XVIII, nr rej.: 1327 z 28.09.1964: dom mieszkalny, dom rządcy, kordegarda, wozownia, obora

Nowa Rola:

- kościół ewangelicki, ob.rzym-kat.fil. pw. NMP Królowej Polski, 1867, nr rej.: L-72 z 28.04.2003
- ogrodzenie, poł.XVIII, nr rej.: j.w.
- lamus, poł. XVIII, nr rej.: jw.

4.3.2 Turystyka

Do podstawowych zalet o walorach turystycznych ważnych dla rozwoju turystyki i rekreacji należy zaliczyć duży udział obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych. Zaliczyć do nich można położenie i ukształtowanie lasów, zabytki pomniki przyrody czy wyrobiska pokopalniane. Dużą rolę odgrywa także fakt, że teren gminy nie jest narażony na uciążliwości życia cywilizacyjnego wywołane przez przemysł i komunikację.

Jednak walory turystyczne gminy są niestety słabo wypromowane. Bardzo znacznych nakładów wymaga rozwój infrastruktury turystycznej.

Długoletnie już próby uaktywnienia ośrodka w Grabówku jak na razie nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. W chwili obecnej przez teren gminy przebiega "niebieski" szlak turystyczny o długości około 34 kilometrów na trasie: Jasień – Swibinki – Nowa Rola – Grabówek – Łazy – Tuplice – Chełmica – Jagłowice – Trzebiel. Zresztą nie widać aby szlak ten cieszył się jakimś szczególnym zainteresowaniem.

We współdziałaniu z Euroregionem "Sprewa-Nysa-Bóbr" wybudowano pierwszy etap ścieżki rowerowej na odcinku Tuplice-Cielmów. Planuje się budowę dalszych w kierunku Lubuska jak i w kierunku Trzebiela po trasie nieczynnego szlaku kolejowego. Dużym atutem gminy Tuplice jest położenie, znajdujemy się w granicach Łuku Mużakowa. Podstawą organizacji i największą wartością Parku Geologicznego „Łuk Mużakowa” jest wyjątkowość i

bogactwo geologiczne. Turystyka na terenie gminy powinna skupić się wokół dostępnych informacji popartych badaniami. Bogactwo łąki daje ogromne możliwości rozwoju.

5. Infrastruktura techniczna

5.1. Drogi i komunikacja

Sieć drogowa na terenie gminy stanowi integralną sieć dróg łączących gminę z województwem i dalej z siecią dróg w kraju.

Wyróżniamy następujące drogi:

- droga krajowa nr 12 Olszyna - Wrocław
- droga wojewódzka nr 294 Trzebiel – Tuplice – Jasień
- droga powiatowa nr 501 Tuplice – Brody
- droga powiatowa nr 510 Grzędzawa – Nowa Rola – Lubsko
- droga powiatowa nr 514 Matuszowice- Grabów – Drzeniów – Nowa Rola

Są to drogi o nawierzchni asfaltowej. Łączna długość dróg gminnych wynosi 173 km, w tym 30% są to drogi utwardzone. Ważnym jest fakt, że przez teren gminy przebiega szlak kolejowy Wrocław-Żary-Forst-Cottbus. Szlak ten odgrywa dużą rolę w transporcie kolejowym, ale stracił znaczenie dla ruchu pasażerskiego. Pozostałe szlaki kolejowe do Łęknicy i do Lubuska zostały zamknięte, a część torów rozebrana.

5.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

5.2.1 Wodociągi

W gminie Tuplice zarząd nad wodociągami sprawuje Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Gmina zwodociągowana jest w 100 %. Główne ujęcie wody i stacja uzdatniania wody (SUW – 1) znajduje się w m. Rytwiny. Ujęcie wody składa się z 5-ciu studni wierconych. Ujęcie to zaopatruje w wodę także trzy miejscowości z gminy Trzebiel. Aktualnie (grudzień 2007) czynne są cztery studnie o wydajności : SW-3 - 36 m³/h, SW-6-30m³/h SW-7-25 m³/ h, SW-4-20m/h.

Również w Drzeniowie znajduje się ujęcie wody i stacja uzdatniania wody (SUW – 2). Składa się ono z trzech studni wierconych. Wydajność ujęcia wynosi 6m³/ h. Również aktualnie ujęcie to jest odłączone od zaopatrywania mieszkańców w wodę i pozostawione jako ujęcie awaryjne. Całkowita długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 57, 7 km. Przyłączy zainstalowanych jest 622. Średnie miesięczne zużycie wody wynosi 11 tys. m³. Generalnie stwierdzić należy, że wody wodociągowej na terenie gminy nie brakuje. Jednak

aby w przyszłości nie doszło do zakłóceń w dostawie wody wodociągowej w wystarczającej ilości, przewiduje się modernizację ujęcia wody w Rytwinach z monitorowaniem systemu.

5.2.2 Kanalizacja

W 2006r. oddana została do użytku dla mieszkańców miejscowości Tuplice i Cielmów kanalizacja wraz z oczyszczalnią ścieków. Jest to oczyszczalnia typu CMM o dwóch blokach biologiczno - chemicznych z możliwością niezależnej pracy każdego z nich o poj. 150m³ jeden. Przepustowość oczyszczalni jest zupełnie wystarczająca na potrzeby 70% gminy Tuplice. Ścieki dostarczane będą rurociągami grawitacyjno-tłocznymi z czego 20% to rezerwa na nieczystości dostarczane z zewnątrz wozami asenizacyjnymi. Procesowi oczyszczania poddane zostaną również nieczystości dostarczone przez ZGK z terenu gminy Tuplice. Oczyszczony materiał odprowadzany będzie do tzw. rowu opaskowego za „Dużym Stawem”. Sieć kanalizacyjną tworzą kanalizacja tłoczna o długości łącznej ok.2500mb, kanalizacja grawitacyjna o długości 12000mb oraz przepompownie sieciowe łącznie 12kpl.

5.3. Mieszkalnictwo

5.3.1 Zasoby mieszkaniowe

Gmina Tuplice dysponuje 54 lokalami komunalnymi o średniej powierzchni 48 m². Oprócz tego posiada 9 lokali użytkowych oraz 19 garaży komunalnych. W chwili obecnej gmina dysponuje 4 mieszkaniami socjalnymi. W następnej kolejności do użytku oddane zostanie kolejne 11 mieszkań w budynku byłej szkoły w Drzeniowie.

Na terenie gminy nie występuje budownictwo zakładowe lub spółdzielcze. Jedynie inwestorzy prywatni, indywidualnie budują domy na własne potrzeby. W planach Zagospodarowania Przestrzennego Gminy przewidziane są tereny pod budowę budownictwa jednorodzinnego. Działki te są uzbrojone bądź znajdują się w niewielkiej odległości od istniejącego uzbrojenia. Ilość mieszkań komunalnych maleje w wyniku wykupu mieszkań przez ich najemców. Należy dodać, że uchwała Rady Gminy przewiduje 95 % bonifikatę przy zakupie mieszkania przez ich najemców. To udogodnienie pozwoliło wielu mieszkańcom dokonać zakupu własnego mieszkania. Gmina jednak musi podjąć działania w celu pozyskania choćby kilku mieszkań socjalnych, które byłyby rezerwą mieszkaniową na wypadek wydarzeń losowych.

Struktura własności mieszkań – ogółem – 1033, własność osób fizycznych – 935, własność gminy – 54, Skarbu Państwa – 13, zakładów pracy – 15, pozostałe podmioty – 16.

Mieszkania zamieszkałe według okresu wybudowania mieszkania

– ogółem - 984 – wyb. przed 1918 - 210 – 1919 – 1944 - 512 – 1945 – 1970 - 24 – 1971 – 1978 - 160 – 1979 - 1988 - 21 – 1989 - 2002 – 31

Jak wynika z zestawienia 2/3 mieszkań to mieszkania " stare". Po II wojnie wybudowano niewiele mieszkań. Wyjątkiem jest okres lat 1971-1978 kiedy wybudowano i oddano do użytku osiedle mieszkaniowe w Tuplicach przy ul. 9 Maja dla pracowników Wojsk Ochrony Pogranicza, Urzędu Celnego i Tartaku Lesów.

Mieszkania w Gminie Tuplice z reguły posiadają po 3-4 izby, przy czym mieszkania komunalne są nieznacznie mniejsze od pozostałych. Wynika to z tego, że większe, jako bardziej atrakcyjne zostały wykupione przez najemców. Z reguły w większości mieszczą się w budynkach starych o niższym standardzie.

5.4. Gospodarka odpadami

Dotychczas użytkowane wysypisko śmieci w m. Chełmica zostało zamknięte w 2002 roku. Przyczyną jego zamknięcia było wprowadzenie w życie zastrzonych przepisów o ochronie środowiska, których to wysypisko wymogów nie spełniało. Z tych przyczyn mieszkańcy gminy mają podpisane umowy indywidualne z ZGKiM Lubsko, które to zakłady odbierają odpady komunalne na wysypiska odpadów do Lubska. Kolejnym krokiem zmierzającym do poprawy stanu środowiska jest akcja rozpoczęta w 2008 roku. Do obiegu sukcesywnie wprowadzane zostają pojemniki do selektywnej segregacji śmieci.

5.5. Energetyka i gazownictwo

Gmina posiada pełny dostęp do energii elektrycznej. Energia elektryczna dostarczana jest przez Rejon Energetyczny Żary. Energię elektryczną niskiego napięcia pobierają mieszkańcy wszystkich sołectw.

W gminie sąsiedniej (Trzebiel) funkcjonuje punkt pogotowia energetycznego ENEA SA., który także zabezpiecza teren Gminy Tuplice.

Sieci gazowniczej na terenie gminy nie ma . Dlatego też mieszkańcy mają szeroki dostęp do punktów wymiany butli gazowych. Odbiorcy bytowo komunalni i przemysłowi, na terenie gminy zasilani są z sieci dystrybucyjnej energii energetycznej o napięciu 15 kV liniami napowietrznymi, wychodzącymi od strony południowej z terenu Gminy Trzebiel.

Zainstalowane stacje transformatorowe 15/ 0, 4 kV, w liczbie 33 zabezpieczają aktualne potrzeby odbiorców.

5.6. Ciepłownictwo

Na terenie gminy nie ma sieciowego i ogólnego systemu centralnego ogrzewania. Wyjątkiem jest osiedle mieszkaniowe w Tuplicach przy ulicy 9 Maja . Potrzeby grzewcze pozostała większość mieszkańców pokrywa z indywidualnych systemów c.o. Daje się tu zauważyć różnorodność materiału opałowego, od koksu poprzez węgiel, drewno opałowe i w nielicznych przypadkach olej opałowy. Przeważa jednak tradycyjny sposób ogrzewania z wykorzystaniem węgla i drewna opałowego, co ma niewątpliwie niekorzystny wpływ na stan ochrony środowiska. Na tym polu jak widać jest jeszcze bardzo dużo do zrobienia.

5.7. Telekomunikacja i łączność

Na terenie Gminy Tuplice łączność telefoniczną zabezpiecza Telekomunikacja Polska S.A. Żary. Ponadto na terenie gminy wykorzystywana jest przez mieszkańców sieć telefonii komórkowej różnych operatorów.

5.8. Cmentarze komunalne

Na terenie gminy występują tylko cmentarze komunalne. Zarząd nad nimi sprawuje ZGKiM w Tuplicach.

Tuplice

– stary cmentarz - powierzchnia – 0,80 ha - wykorzystanie – 95 % – nowy cmentarz - powierzchnia – 0,95 ha - wykorzystanie - 0 %

Nowa Rola

– cmentarz - powierzchnia – 0,60 ha - wykorzystanie – 50 %

W związku ze zmniejszającą się ilością kwater na starym cmentarzu w Tuplicach (który jest wykorzystany w około 95 %) zaszła konieczność wybudowania nowej nekropolii. Pod tym kątem dokonano zakupu terenu przyległego do starego cmentarza. Teren ten aktualnie jest ogrodzony i zabezpieczony. Jest także opracowana dokumentacja techniczna umiejscowienia alejek oraz kwater. W ostatnim okresie czasu do starego cmentarza (z możliwością rozbudowy na nowy cmentarz) doprowadzono energię elektryczną i aktualnie w miarę potrzeb można dokonać oświetlenia części cmentarza.

6. Otoczenie gminy

6.1. Powiat

Powiat żarski położony jest w południowo-zachodniej części Województwa Lubuskiego na Wysoczyźnie Żarskiej, przy granicy polsko-niemieckiej. W skład powiatu wchodzi 10 gmin, w tym miasta Żary i Łęknica, gminy miejsko-wiejskie Lubsko i Jasień oraz sześć gmin wiejskich: Brody, Lipinki Łużyckie, Przewóz, Trzebiel, Tuplice, Żary. Powierzchnia powiatu wynosi blisko 1 400 km², a liczba ludności zamieszkującej 170 miejscowości przekracza 102 tys. Struktura zatrudnienia w powiecie jest korzystna, 45 % osób pracuje w przemyśle i budownictwie, 25 % w usługach rynkowych, usługach nierynkowych 27 %. Według rankingów różnych instytutów powiat żarski należy do atrakcyjnych inwestycyjnie, a jego siedziba Żary do najlepszych miast powiatowych w Polsce.

Na terenie powiatu działa ponad 8 tys. podmiotów gospodarczych, w tym około 230 podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego. W mieście Żary znajdują się liczący w województwie pracodawcy, tacy jak Kronopol, Relpol, Pol-Orsa, MK Kominy, Hart – SM. Przy istniejących przejściach granicznych (Łęknica, Przewóz, Olszyna, Zasieki) działalność gospodarcza prowadzi ponad 6 tys. osób. Jednym z atutów powiatu jest również znaczna powierzchnia lasów, cztery rezerwaty przyrody oraz atrakcje turystyczne takie jak Park Mużakowski będący przykładem sztuki ogrodniczej oraz Park Krajobrazowy Łuk Mużakowa będący przykładem największej na świecie moreny czołowej.

Powiat żarski zwrócony jest ku granicy państwa, przez jego teren przebiegają ku niej drogi krajowe i autostrada, trasa kolejowa łącząca Berlin z Wrocławiem i Krakowem. Współpraca zagraniczna skoncentrowana jest m.in. na niemieckich powiatach Dolnośląsko-Górnołużyckim i Sprewa – Nysa.

6.2. Województwo

Województwo Lubuskie powstało w wyniku zmian administracyjnych z połączenia województwa gorzowskiego, zielonogórskiego i dwóch gmin leszczyńskiego. Spośród 16 województw w Polsce istnieją dwa, w których są po dwa miasta pełniące role ośrodków stołecznych, jednym z tych województw jest Lubuskie. Zielona Góra pełni w nim rolę siedziby władz samorządowych, a Gorzów Wielkopolski siedziby administracji rządowej.

Województwo Lubuskie leżące w części zachodniej kraju graniczy z Zachodniopomorskim, Wielkopolskim, Dolnośląskim a także z Branderburgią i Saksonią.

Lubuskie posiada najmniejszą liczbę ludności spośród województw - około 1,1 mln. Składa się z 13 powiatów oraz 83 gmin (9 – miejskie , 33-miejsko-wiejskie, 41-wiejskie). Powiaty to gorzowski grodzki , zielonogórski grodzki, gorzowski ziemski, zielonogórski ziemski, strzelecko-drezdencki, słubicki, sulęciński, międzyrzecki, świebodziński, krośnieński, żarski, żagański, nowosolski.

Dokumentacja planistyczno-strategiczna powiązana z obszarem realizacji planu rozwoju lokalnego.

7. Dokumentacja wewnętrzna

7.1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy

Gmina Tuplice posiada Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy, które zostało przyjęte Uchwałą Rady Gminy Tuplice Nr VIII/54/1999 z dnia 29 czerwca 1999 roku. Studium jest dokumentem planistycznym służącym do określenia strategicznego rozwoju przestrzennego gminy, określenia działań zmierzających do zmiany istniejącego zagospodarowania przestrzennego, systemów komunikacyjnych, infrastruktury przestrzennej. Studium jest zobowiązaniem własnym do prowadzenia określonej polityki przestrzennej.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

1. Poprawa funkcjonalno-przestrzennej struktury, w tym polepszenie ładu przestrzennego, zwiększenie walorów wizerunku i sprawności funkcjonowania oraz wzmocnienie powiązań z regionem, krajem i zagranicą;
2. Ochrona wartości zasobów dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego oraz jego racjonalne kształtowanie;
3. Stworzenie atrakcyjnych i zróżnicowanych możliwości dla rozwoju gospodarczego i życia na wysokim poziomie, w tym poprawa standardów zamieszkiwania, pracy i wypoczynku;
4. Racjonalne wykorzystanie terenów i intensyfikacja ich zagospodarowania;
5. Wypracowanie docelowej wizji przestrzennej;
6. Wdrożenie polityki przestrzennej poprzez koordynację planowania miejscowego oraz ustalenia narzędzi pozwalających na jej wdrożenie.

FUNKCJE STRATEGICZNE

W celu właściwego rozwoju gminy, należy wykorzystać jej zasoby poprzez:

7. Rozwinięcie wytwórczości przy zapewnieniu wysokiej jakości towarów i należytej ochrony środowiska przyrodniczego na bazie lokalnych kopalin;

8. Wzrost aktywności działalności rolniczej i rybackiej w ramach działań związanych z przetwórstwem rolniczym, zwierzęcym i rybackim;
9. Wzrost aktywności działalności leśnej w ramach działań związanych z przetwórstwem zasobów naturalnych;
10. Rozwinięcie turystycznych walorów terenów, uwzględniające duży procent zalesienia i atrakcyjność miejsc;
11. Stworzenie miejsc wymiany towarów i ewentualnie usług w powiązaniu ze szlakami komunikacji kolejowej i kołowej;

OBSZARY STRATEGICZNE

Obszary strategiczne wytypowano ze względu na:

12. Rozwój usług ponadpodstawowych w Tuplicach, Jagłowicach, Cielmowie;
13. Rozwój gospodarczy gminy na predysponowanych do pełnienia roli stref wytwórczych terenach w Tuplicach, Jagłowicach oraz przy drodze wojewódzkiej w Cielmowie;
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Tuplice Strona 62
14. Rozwój wytwórczości na bazie surowców lokalnych w rejonie wsi Grężawa, Jagłowice;
15. Rozwój wytwórczości w dawnych zakładach rolnych i hodowlanych w Nowej Roli, Drzeniowie;
16. Istnienie rezerwy terenów dla zamieszkania – obszary całej gminy;
17. Rozwój rekreacji w rejonie zrekultywowanych terenów powyrobiskowych Tuplice, Łazy;
18. Potrzeby ochrony krajobrazu w postaci otuliny Parku Mużakowskiego;
19. Potrzebę rozbudowy systemu transportowego, wokół Jagłowic oraz Tuplic;
20. Potrzebę gospodarki komunalnej, budowę grupowych systemów kanalizacyjnych, nowych linii energetycznych średniego napięcia i sieci gazowej, zabezpieczającej dostawę gazu dla odbiorców z terenu.

SFERA OSADNICZO-ROLNICZA

Obejmuje wszystkie jednostki wiejskie z otaczającymi terenami rolniczymi i zielenią.

Główne zasady i kierunki jej zagospodarowania polegają na:

21. w zakresie osadnictwa, porządkowania i uzupełniania istniejącej zabudowy-wskazaniu terenów możliwych do pełnienia funkcji (mieszkalnictwa, usług, wytwórczości, rekreacji i ciągów ekologicznych, rolniczych), o czytelnie wyodrębnionych uwarunkowaniach przyrodniczych i funkcjonalnych, uzupełnionych o niezbędne urządzenia w zakresie infrastruktury technicznej;
22. usprawiedliwieniu powiązań komunikacyjnych , utworzeniu tras turystyki rowerowej;

23. tworzeniu komunalnych zasobów gruntów przeznaczonych pod zabudowę, usługi publiczne i mieszkalnictwo samorządowe;
24. intensyfikacji rozwoju gminy poprzez wyznaczenie terenów pod strefy wytwórczości i mieszkalnictwa;
25. określeniu kierunków i zasad zagospodarowania terenu, z podaniem ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym szczególnie związanych z ochroną historycznych zespołów przestrzennych i walorów krajobrazowych;
26. prowadzeniu gospodarki zgodnej z warunkami przyrodniczymi przeciwdziałającej erozji gleb i obejmującej rekultywację terenów zniszczonych, w zakresie gospodarowania rolniczą przestrzenią produkcyjną, z wykluczeniem wszelkiej zabudowy na wskazanych kompleksach rolniczych;
27. ochronie istniejących ciągów ekologicznych, przecinających te strefy głównie w postaci dolin wzdłuż cieków wodnych, z zachowaniem terenów zadrzewionych.

STREFA KOPLEKSÓW LEŚNYCH

Przyjęto główne zasady i kierunki jej zagospodarowania, polegające na:

28. zachowaniu istniejących lasów, z uwzględnieniem ich ochrony, jako lasów glebochronnych, wodochronnych, użytków ekologicznych;
29. stopniowej zmianie struktury gatunkowej lasów w taki sposób, aby zmniejszyć zagrożenie pożarowe, dostosować siedliska do funkcji rekreacyjnej i ochronnej lasów, zwiększyć atrakcyjność poznawczą lasów zmniejszyć zagrożenie pożarowe ze strony szkodników;
30. współdziałaniu z właścicielami lasów, w celu udostępnienia i zagospodarowania lasów dla celów turystyki i rekreacji.

SFERA SPOŁECZNO - GOSPODARCZA

Główne zasady i kierunki jej zagospodarowania polegają na: a) w zakresie poprawy i umacniania sytuacji demograficznej:

31. podjęciu przedsięwzięć, których skutkiem byłoby przyciągnięcie na ten teren inwestorów gotowych rozwijać swoje przedsięwzięcia;
32. przyciąganiu na teren gminy inwestorów, których działalność wiązałaby się z zatrudnianiem kobiet;
33. przygotowaniu bazy terenowej dla rozwoju wytwórczości o różnym charakterze, dla różnego rodzaju klientów;
34. rozwinięciu gałęzi turystyki, które wiązałoby się z wykorzystaniem walorów naturalnych, jakimi dysponuje gmina;

35. rozwoju poszczególnych miejscowości leżących w bliskiej odległości od granicy państwowej, jako bazy dla obsługi turystycznej. Następstwem tego stałoby się tworzenie nowych miejsc pracy w handlu, gastronomii, obsłudze hotelowej, rekreacji, turystyce;
36. stworzeniu na terenie gminy sieci szlaków konnych, rowerowych i pieszych wzajemnie ze sobą połączonych;
37. połączeniu działań w zakresie obsługi ruchu turystycznego na terenie gminy, z działaniami o tym charakterze prowadzonymi w sąsiednich gminach;
 - b) w zakresie mieszkalnictwa:
38. zwiększaniu ilość usług w zakresie infrastruktury technicznej terenów mieszkaniowych istniejących, jak i nowo powstających;
39. rozwoju gospodarki wodno – kanalizacyjnej;
40. poprawie jakości dróg,
41. telefonizacji;
42. doprowadzeniu gazu;
 - c) w zakresie usług socjalnych;
43. utrzymaniu dotychczasowej bazy kulturowej i rozbudowie jej w dalszej przyszłości;
44. rozwoju prywatnych inwestycji kulturowych;
45. stworzeniu sytuacji w której dalszy rozwój niekomercyjnych usług o " charakterze sieciowym" takich jak: szkoły podstawowe, gimnazja, ośrodki zdrowia i biblioteki (filie), powiązany będzie ściśle z rozwojem terenów mieszkaniowych;
46. wzmocnieniu, wzbogaceniu i uatrakcyjnieniu istniejących terenów i obiektów związanych z lokalnym sportem i rekreacją;
47. prowadzeniu polityki zagospodarowania rekreacyjnego lasów, terenów letniskowych i rekreacyjnych z uwzględnieniem rozwoju ruchu turystycznego niezagrażającego wrażliwości siedlisk tego obszaru;
 - d) w zakresie administracji , finansów i obsługi gospodarczej;
48. kształtowaniu wizerunku Tuplic jako lokalnego ośrodka obsługi administracyjno-finansowej;
49. dalszym rozwoju obiektów i instytucji związanych z obsługą Tuplic i terenu gminy w kwestii funkcjonalnej, gospodarczej i bezpieczeństwa.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

W zakresie zaopatrzenia w wodę:

50. celowe jest, aby system zaopatrzenia w wodę uległ dalszemu usprawnieniu oraz rozbudowie w celu lepszego wykorzystania wydajności istniejących ujęć wody, eliminacji

niedoboru wody w sytuacjach awaryjnych, objęcia swym zasięgiem terenów nie posiadających wodociągów oraz terenów przeznaczonych pod przyszłą zabudowę;

51. w zakresie gospodarki ściekami:

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Tuplice Strona 64

c) w zakresie gospodarki odpadami:

1) gospodarka odpadami na terenie gminy jest uregulowana. Po zakończonej eksploatacji składowiska odpadów stałych i jego rekultywacji leśnej nie przewiduje się budowy składowiska odpadów komunalnych na terenie gminy Tuplice. Przewiduje się budowę składowiska odpadów stałych w m. Marszów poprzez podpisanie umowy z Łużyckim Związkiem Gmin.

d) w zakresie zaopatrzenia gaz:

1) przewiduje się budowę gazociągu wysokiego ciśnienia od kierunku Żar przez Sieniawę Żarską, Lipinki Łużyckie i dalej do Łęknicy. Dostarczanie do gminy gazu odbywać się będzie poprzez rozbudowę kolektora rozdzielczego w okolicy miejscowości Królów – Jagłowice zakładanej wzdłuż istniejących dróg na terenie gminy Tuplice.

e) w zakresie zaopatrzenia w ciepło:

52. na terenie gminy nie przewiduje się centralnego systemu grzewczego;

53. zakłada się modernizację istniejących kotłowni, oraz przejście na paliwo ekologicznie czyste;

f) w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

54. zakłada się utrzymanie stanu istniejącego w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną wyprowadzoną z GPZ Żary oraz rezerwowanych linii;

55. zasilanie poszczególnych miejscowości pozostanie realizowane poprzez linie napowietrzne i kablowe istniejące i projektowane;

g) w zakresie telekomunikacji:

1) inwestycje w tym zakresie to rozbudowa istniejącej centrali telefonii w Tuplicach

PROBLEMATYKA KOMUNIKACYJNA

a) w zakresie komunikacji drogowej:

56. wykorzystanie położenia gminy przy drogach kołowych o znaczeniu krajowym , w tym przy autostradzie koło miejscowości Jagłowce. ;

57. wzmocnienie powiązań w skali regionu poprzez usprawnienie ruchu na drogach wojewódzkich i drogach powiatowych;

58. tworzenie możliwości przejazdu pojazdów drogą krajową Tuplice – Jasień;

b) w zakresie komunikacji kolejowej:

1) istniejąca sieć kolejowa nie będzie prawdopodobnie odgrywała tej roli co w przeszłości, z racji zwiększającego się zainteresowania przewozu ładunków transportem kołowym;

c) w zakresie komunikacji rowerowej :

proponuje się stworzenie następujących tras rowerowych;

59. Tuplice – nieczynnym szlakiem kolejowym przez Łazy, Nową Rolę w kierunku Lubiska ;

60. Tuplice-Cielmów w kierunku Jasienia;

d) w zakresie komunikacji konnej:

1) zakłada się konieczność wytyczenia szlaków dla ruchu pojazdów konnych oraz jazdy konnej wierzchem. Proponowane szlaki przebiegają w rejonie miejscowości Grabówek, Cielmów, Grężawa;

e) komunikacja piesza:

1) bazę turystyczną dla ruchu pieszego stanowić mogą Tuplice, Łazy, Grabówek zlokalizowane w pobliżu gospodarstwa agroturystyczne;

2) proponuje się trasy szlaków pieszych: Tuplice – Łazy – Grabówek – Cielmów –
Tuplice,

Drugim dokumentem wewnętrznym zawierającym cele do realizacji dla gminy jest niniejszy Plan zawierający, w dalszym rozdziale, zdefiniowane cele główne i cele operacyjne.

8. Dokumentacja zewnętrzna

8.1. Strategia rozwoju województwa lubuskiego

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego została przyjęta uchwałą Nr XV/91/2000 przez Sejmik Województwa Lubuskiego w dniu 6 marca 2000 roku. Poniżej zostaje przedstawiona część tego dokumentu dotycząca celów, jakie województwo wyznaczyło sobie do realizacji.

CEL GŁÓWNY 1

Zapewnienie przestrzennej, gospodarczej i społecznej spójności regionu.

CEL OPERACYJNY 1.1.

Zapewnienie sprawnego systemu komunikacyjnego.

OPIS CELU: stworzenie w województwie pełnego i sprawnego systemu komunikacyjnego, zapewniającego w perspektywie dobre i bezpieczne połączenia regionu z krajem i zagranicą, zdolnego do właściwej obsługi ruchu transgranicznego, regionalnego oraz transportu zbiorowego.

CEL OPERACYJNY 1.2.

Wykorzystanie warunków do rozwoju transportu lotniczego.

OPIS CELU: Gospodarcze wykorzystanie lotniska w Babimoście oraz uruchomienie regularnej i czarterowej komunikacji lotniczej. Wykorzystanie lotnisk pod Zieloną Górą (Przylep) i Gorzowem do celów ochrony środowiska, turystycznych i sportowych.

CEL OPERACYJNY 1.3.

Udoskonalenie i rozbudowa infrastruktury technicznej, komunalnej i społecznej.

OPIS CELU: Rozbudowa infrastruktury ułatwi prowadzenie działalności gospodarczej, zwiększy atrakcyjność wielu obszarów regionu, zmniejszy niekorzystne oddziaływanie na środowisko, nie ograniczając przy tym potencjału turystycznego i ekologicznego regionu.

CEL OPERACYJNY 1.4.

Wszechstronna współpraca transgraniczna i międzyregionalna.

OPIS CELU: Wzmocnienie struktur współpracy transgranicznej, przede wszystkim euroregionów Pro Europa Viadrina i Sprewa – Nysa – Bóbr.

Rozwój dobrosąsiedzkich stosunków z Branderburgią, a także z Berlinem i Saksonią oraz innymi regionami europejskimi. Współpraca z sąsiednimi województwami.

CEL OPERACYJNY 1.5.

Osiągnięcie wysokiej umiejętności korzystania ze środków Unii Europejskiej.

OPIS CELU: Skuteczna absorpcja środków europejskich przez samorządy, instytucje, organizacje i podmioty gospodarcze regionu.

CEL GŁÓWNY 2

Podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa i zwiększenie potencjału innowacyjnego **nauki i gospodarki**

CEL OPERACYJNY 2.1.

Podniesienie poziomu wykształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym.

OPIS CELU: Zapewnienie młodzieży warunków do nauki na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym, zgodnym z predyspozycjami i motywacjami (rozwinęta sieć szkolna z dominacją szkolnictwa ogólnokształcącego).

CEL OPERACYJNY 2.2.

Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy i uwarunkowań wynikających z procesu integracji z UE.

OPIS CELU: Powiązanie systemu edukacyjnego z uwarunkowaniami integracji z UE i wymogami na rynku pracy.

CEL OPERACYJNY 2.3.

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

OPIS CELU: Stworzenie warunków do uzyskiwania wykształcenia ponadgimnazjalnego i wyższego przez dzieci i młodzież ze środowisk wiejskich, małomiasteczkowych, zaniedbanych kulturowo, z rodzin ubogich oraz z dysfunkcjami rozwojowymi.

CEL OPERACYJNY 2.4.

Wzmocnienie i ustabilizowanie kadry naukowej oraz rozwój bazy naukowo-badawczej uczelni lubuskich.

OPIS CELU: Stworzenie warunków materialnych i organizacyjnych do rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej i modernizacji bazy lubuskich uczelni.

CEL OPERACYJNY 2.5.

Utworzenie Uniwersytetu Lubuskiego i wzmocnienie sieci szkół wyższych.

OPIS CELU: Utworzenie Uniwersytetu Lubuskiego jako silnej uczelni o pełnym statusie akademickim. Ścisła współpraca z Uniwersytetem Viadrina. Rozwój innych szkół wyższych w regionie.

CEL GŁÓWNY 3 Rozwój przedsiębiorczości

CEL OPERACYJNY 3.1.

Aktywna promocja gospodarcza i pozyskiwanie inwestorów.

OPIS CELU: Zapewnienie warunków do stałego promowania gospodarki województwa. Stworzenie jednolitego systemu informacji gospodarczej dostosowanego do różnych grup partnerów. Wzmacnianie istniejących i tworzenie nowych struktur organizacyjnych transgraniczną współpracę przedsiębiorstw.

CEL OPERACYJNY 3.2.

Stworzenie regionalnego systemu wsparcia innowacji i transferu technologii.

OPIS CELU: Powołanie lubuskiego centrum transferu technologii, którego celem będzie powiązanie przedsiębiorstw i placówek naukowych, informacja i wynalazkach i patentach , pomoc organizacyjna w przepływie myśli technicznej i wdrożeniach. Współpraca z sąsiednimi regionami w tworzeniu wspólnego systemu przepływu innowacji.

CEL OPERACYJNY 3.3.

Rozwój instytucjonalnego i kapitałowego otoczenia biznesu.

OPIS CELU: Wzmacnianie istniejących i tworzenie nowych instytucji finansowych i otoczenia biznesu.

CEL OPERACYJNY 3. 4.

Pozarolniczy rozwój terenów wiejskich.

OPIS CELU: Wspomaganie procesów kształtowania się gospodarstw i zakładów przetwórstwa żywności przystosowujących się do konkurencji na rynku europejskim , stosowania technologii zgodnych z wymogami ochrony środowiska i zapewniających wysoką jakość produktów.

CEL OPERACYJNY 3.5.

Restrukturyzacja i reorientacja towarowych gospodarstw rolnych i zakładów przetwórczych żywności.

OPIS CELU: Wspomaganie procesów kształtowania się gospodarstw o zakładów przetwórstwa żywności przystosowujących się do konkurencji na rynku europejskim, stosowania technologii zgodnych z wymogami ochrony środowiska i zapewniających wysoką jakość produktów.

CEL GŁÓWNY 4

Efektywne wykorzystanie środowiska naturalnego i kulturowego.

CEL OPERACYJNY 4.1.

Rozwijanie świadomości proekologicznej.

OPIS CELU: Utrzymanie wysokich walorów środowiska naturalnego i kulturowego regionu nie będzie możliwe bez uzyskania szerokiego współdziałania mieszkańców na rzecz

ochrony środowiska. W tym celu konieczne jest rozbudzanie i wspomaganie świadomości ekologicznej oraz upowszechnianie wzorców zachowań proekologicznych, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

CEL OPERACYJNY 4.2.

Wykorzystanie walorów środowiska i dziedzictwa kulturowego dla rozwoju turystyki.

OPIS CELU: Wspieranie i rozwój różnych form turystyki i wypoczynku (wczasy pobytowe, wycieczki krajoznawcze, turystyka kwalifikowana, agroturystyka) z zachowaniem walorów środowiska naturalnego i kulturowego.

CEL OPERACYJNY 4.3.

Skuteczna promocja walorów turystycznych i system informacji turystycznej.

OPIS CELU: Stworzenie systemu zapewniającego pełną informację o możliwościach wypoczynku

na terenie województwa ,atrakcjach turystycznych, zabytkach, imprezach kulturalnych, turystycznych i sportowych oraz formach uprawiania turystyki kwalifikowanej.

CEL OPERACYJNY 4.4.

Rozwój usług kulturalnych , zdrowotnych i sportowych dla mieszkańców regionu i gości zagranicznych.

OPIS CELU: Tworzenie warunków dla lepszego zaspokajania potrzeb kulturalnych rekreacyjnych, rehabilitacyjnych i sportowych mieszkańców. Wykorzystanie szans województwa w obsłudze międzynarodowej wymiany kulturalnej, naukowej i sportowej.

8.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego

Sejmik Województwa Lubuskiego uchwałą Nr XXXVII/ 272/2002 przyjął 02.10.2002 roku Plan zagospodarowania przestrzennego , który zawiera wykazy zadań samorządu województwa i zadań rządowych proponowanych do realizacji.

Zadania te są warte prezentacji, gdyż zawierają się w szerszej wizji funkcjonowania przestrzeni gospodarczo-infrastrukturalnej nie tylko województwa, ale także krajowej i międzynarodowej. Poniżej przedstawione są zadania ponadlokalne związane z gminą Tuplice lub jej bliskim otoczeniem.

1. Rozbudowa sieci dróg komunikacji rowerowej o znaczeniu międzyregionalnym i międzynarodowym; lokalizacja – wszystkie powiaty województwa.
2. Budowa mostów granicznych na Odrze i Nysie Łużyckiej; w powiecie żarskim – Zasieki, Łęknica.

3. Opracowanie studium gazyfikacji województwa lubuskiego.
4. Południowe Pasma Przyspieszonego Rozwoju : Lubsko – Żary – Żagań – Szprotawa; bezpośrednie sąsiedztwo paneuropejskiej trasy autostrady A-18.
5. Transgraniczne Pasma Przyspieszonego Rozwoju Miast nad Odrą i Nysą Łużycką.
6. Regionalne centra logistyczne w Świecku , Gubinku, Olszynie.
7. Budowa autostrady A-18
8. Budowa mostu na Nysie Łużyckiej w miejscowości : Łęknica.
9. Kompleks gospodarki turystycznej i edukacyjnej, pomiędzy dwoma parkami krajobrazowymi wzdłuż rzeki Nysy Łużyckiej; obejmuje m. in. Park Krzesiński i Łuk Mużakowa.

8.3. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu żarskiego

Strategia rozwoju dla powiatu żarskiego została przyjęta uchwałą nr XIV/86/2003 Rady Powiatu w dniu 30 grudnia 2003 roku. Wyznacza ona misję i priorytety działania powiatu, które zostały przedstawione poniżej, łącznie z wybranym wariantem rozwoju.

MISJA

Powiat Żarski – zintegrowany obszar lokalnych społeczności samorządowych, sprzyjający rozwojowi przedsiębiorczości , kultury usług turystycznych i rekreacyjnych, opartych na walorach przygranicznego położenia. Bezpieczny powiat tworzący warunki do swobodnego osadnictwa zapewniającego komfort życia mieszkańcom i swobodny dostęp do infrastruktury społecznej.

PRIORYTETY PODSTAWOWYCH OBSZARÓW SPOŁECZNO – GOSPODARCZYCH

1) GOSPODARKA

Priorytetem gospodarczym powiatu jest tworzenie warunków do równomiernego rozwoju gmin, opartego na tworzeniu nowych miejsc pracy z wykorzystaniem potencjału siły roboczej oraz podejmowanie działań na rzecz rozwoju rolnictwa.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Tuplice Strona 69

2) PRZESTRZEŃ

Promowanie korzystnego położenia powiatu opartego na jego walorach gospodarczych i turystycznych jest priorytetem obszaru przestrzeni realizowanym wspólnie z powiatem żagańskim i wykorzystującym otoczenie autostrady A – 18.

3) SPOŁECZNOŚĆ

Obszar społeczny za priorytet przyjął działania w kierunku utworzenia spójnej i wspólnej polityki opieki szpitalnej i racjonalnego systemu sieci szkół. Priorytet ten realizowany winien być w harmonii z działaniami na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy.

4) EKOLOGIA

Priorytetem w zakresie ochrony środowiska są działania związane z gospodarką odpadami, połączone ze zwiększoną skutecznością działań i edukacji proekologicznej.

5) INFRASTRUKTURA

Rozwój i poprawa stanu istniejących dróg oraz poprawa jakości i możliwości transportu kolejowego są priorytetami infrastrukturalnymi przy równoczesnych działaniach na rzecz rozwoju infrastruktury technicznej.

WYBRANY WARIANT ROZWOJU

PRIORYTETY:

1. Podjąć działania w kierunku pozyskania nowych inwestycji tworzących miejsca pracy.
2. Wykorzystać integrację z Unią Europejską dla szybszego rozwoju powiatu.

CELE NIEZBĘDNE

1. Podjąć działania w kierunku rozwoju infrastruktury technicznej o ochrony środowiska.
2. Podejmować działania na rzecz integracji gmina w powiecie i budowy struktur międzygminnych w ramach powiatu żarskiego i zagańskiego.
3. Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej.
4. Stworzyć optymalne warunki do wielofunkcyjnego rozwoju wsi.

CELE PIERWSZORZĘDNE

1. Podjąć działania na rzecz rozwoju gospodarki turystycznej na Łuku Mużakowa – unikalnej formacji geologiczno – przyrodniczej po obu stronach granicy.
2. Podjąć działania w kierunku promowania dobrego położenia powiatu oraz jego walorów gospodarczo – turystycznych.
5. Umożliwić rozwój i zwiększenie możliwych połączeń komunikacji publicznej.
6. Współdziałać z gminami w zakresie rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami.
7. Umożliwić lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.
8. Podjąć działania w kierunku wykorzystania potencjału ludzkiego w celu rozwoju gospodarki.
9. Podjąć działania w kierunku gospodarczego wykorzystania autostrady A – 18 (Berlin – Wrocław).

10. Podjąć działania w kierunku dostosowania kształcenia szkolnego do potrzeb lokalnego rynku.

9. Wnioski z analizy uwarunkowań istniejących i prognoz dla obszaru gminy

9.1. Analiza SWOT

9.1.1 Metodologia analizy SWOT

Jedną z najpopularniejszych technik analizy strategicznych jest Analiza SWOT, której nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

Punktem wyjścia w procesie określania celów długofalowych (strategicznych) jest odpowiedź na trzy pytania: jak działa, funkcjonuje dana instytucja obecnie?, czym powinna być przyszłość?, jakie są sposoby (drogi) dojścia do przyszłego stanu pożądanego? Analiza SWOT jest więc efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji (systemu instytucji) oraz badania szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją. Ze skrzyżowania tych podziałów otrzymujemy cztery kategorie czynników:

1. zewnętrzne pozytywne szanse. Szanse to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane, staną się impulsem do rozwoju oraz zniwelują zagrożenia.
2. zewnętrzne negatywne zagrożenia. Zagrożenia to wszystkie czynniki zewnętrzne, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju instytucji, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój organizacji, a także nie pozwala na pełne wykorzystanie szans i mocnych stron.
3. wewnętrzne pozytywne mocne strony. Mocne strony to walory organizacji, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród otoczenia i na tle podobnych instytucji.
4. Wewnętrzne negatywne słabe strony. Słabe strony to konsekwencja ograniczeń zasobów, niedostatecznych kwalifikacji. Mogą one dotyczyć całej organizacji, jak i jej części. Każda organizacja posiada słabe strony, jednak zbyt duża ilość może spowodować zahamowanie rozwoju instytucji i brak możliwości realizacji zadań (celów).

Przyjęcie takiej koncepcji analizy i tworzenia Planu Rozwoju Lokalnego, pozwala określić cztery modelowe sytuacje, w jakich może znajdować się obecnie gmina Tuplice. Przedstawione poniżej wyniki analizy SWOT pozwolą ocenić teraźniejszość i wyznaczyć ramy przyszłych kierunków działania gminy, a tym samym umożliwić podjęcie realizacji konkretnych zadań.

Model I – strategia maxi/maxi, określa sytuację, w której przeważają **mocne strony i szanse**. Takiej sytuacji odpowiada postępowanie polegające na szybkim i wielokierunkowym rozwoju.

Model II – strategia mini/maxi, określa sytuację instytucji, gdzie występuje przewaga **słabych stron** nad silnymi, ale równocześnie istnieje pozytywny układ warunków zewnętrznych, czyli **szans**. Działanie w takiej sytuacji polegać winno na wykorzystywaniu tych szans przy jednoczesnym zmniejszaniu lub poprawianiu niedociągnięć wewnętrznych.

Model III – strategia maxi/mini, określa sytuację gdzie realizacja zadań instytucji napotyka niekorzystny układ **zagrożeń** zewnętrznych. Wymagane jest wtedy maksymalne wykorzystanie swoich licznych **mocnych stron** do przezwyciężenia przeszkód i prawidłowego funkcjonowania.

Model IV – strategia mini/mini, dotyczy obszaru pozbawionego większych szans rozwojowych. Wynika to z funkcjonowania w nieprzychylnym otoczeniu stwarzającym liczne **zagrożenia**, przy równocześnie niewielkim wewnętrznym potencjale uniemożliwiającym wzmocnienie w obrębie własnych **słabych stron**. Taka pesymistyczna wersja sytuacji implikująca brak możliwości samodzielnego i właściwego realizowania zadań społeczności lokalnej powinna ukierunkować działania w stronę łączenia się i zacieśnienia współpracy z innymi organizacjami, instytucjami i środowiskami.

Ogólne wnioski wynikające z Analizy SWOT można sprowadzić do powszechnie znanych zasad:

1. Unikać zagrożeń.
2. Wykorzystywać szanse.
3. Wzmacniać słabe strony.
4. Opierać się na mocnych stronach.

Przedstawione w kolejnym punkcie wnioski z analizy obejmują całą sferę funkcjonowania gminy, we wszystkich aspektach, które zostały przedstawione w części dotyczącej uwarunkowań geograficzno-przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych. Mocne i słabe strony gminy odnoszą się w przeważającej mierze do jej potencjału wewnętrznego, natomiast szanse i zagrożenia mają charakter zewnętrzny, wynikający głównie z pozycji powiatu i otoczenia przygranicznego.

9.1.2 Wyniki analizy – mocne strony

Tabela nr 3. Wyniki analizy – mocne strony

1	Bogactwo lasów
2	Walory turystyczne środowiska przyrodniczego
3	Gospodarka leśna i łowiecka
4	Ekologiczne środowisko
5	Wysoki poziom zalesienia
6	Atrakcyjne zasoby przyrodnicze, powykopaliskowe zbiorniki wodne, kompleksy leśne, Park Krajobrazowy “Łuk Mużakowa”
7	Atrakcyjność i inicjatywa gospodarcza mieszkańców
8	Wykształcona i podnosząca kwalifikacje kadra urzędników
9	Ilość obiektów i terenów zabytkowych
10	Bliskość przejść granicznych i położenie nadgraniczne
11	Korzystna lokalizacja geograficzno-administracyjna
12	Rozwinięta infrastruktura drogowa wojewódzka i krajowa
13	Położenie na nadgranicznych szlakach drogowych i kolejowych
14	Możliwość korzystania ze środków na rozwój pogranicza
15	Komunikacja międzynarodowa
16	Dostęp do podstawowych usług służby zdrowia
17	Zasoby terenów pod budownictwo mieszkaniowe

9.1.3 Słabe strony

Tabela nr 4. Wyniki analizy – słabe strony

1	Niska jakość zbiorników wodnych do wykorzystania turystycznego
2	Wysoki poziom bezrobocia i ubóstwo
3	Wysoki poziom patologii
4	Niski wskaźnik osób wykształconych
5	Brak miejsc pracy dla absolwentów
6	Mała aktywność zawodowa rolników
7	Niski dostęp do specjalistów (prawników, psychologów)
8	Brak wysokowyszkolonych kadr specjalistów
9	Mała ilość osób ze znajomością języków obcych
10	Brak mieszkań
11	Brak przemysłu

12	Brak inwestorów zagranicznych mimo położenia przygranicznego
13	Brak wykorzystania położenia przygranicznego
14	Słaba baza turystyczna i hotelowa
15	Mała ilość obiektów gastronomicznych
16	Brak uzbrojenia terenu pod aktywności gospodarcze
17	Słaba działalność instytucji pomagającej rozwijać przedsiębiorczość (doradztwo, szkolenia, kredytowanie)
18	Niska estetyka i kultura na wsi
19	Słabe przystosowanie do potrzeb turystyki specjalistycznej
20	Brak produktu marketingowego gminy
21	Niewykorzystany potencjał turystyczny
22	Zły stan obiektów zabytkowych
23	Słaba komunikacja PKP i PKS
24	Brak sieci dystrybucji gazu
25	Słabe zaplecze techniczno-lokalowe instytucji wiejskich (światlice)
26	Słaba baza sportowo-rekreacyjno-kulturowa
27	Brak wysypiska odpadów komunalnych

9.1.4 Szanse

Tabela nr 5. Wyniki analizy – szanse

1	Wykorzystanie terenów zielonych i lasów
2	Wielkość obszarowa gminy
3	Wykorzystanie surowców mineralnych (żwir, glina)
4	Względna bliskość Berlina, Wrocławia i Poznania
5	Rozbudowa i modernizacja dróg
6	Bliskość rynku zbytu (Niemcy)
7	Wykorzystanie kapitału zagranicznego
8	Rozwój ruchu turystycznego
9	Wykorzystanie atrakcji turystycznych
10	Istnienie zakładów przemysłowych w okolicach (Żary)
11	Możliwość rozwoju małej przedsiębiorczości
12	Rozwój usług w strefie nadgranicznej
13	Ścieżki rowerowe
14	Pozyskanie środków pomocowych na inwestycje komunalne
15	Osiedlanie się ludności miejskiej

16	Wzrost poczucia tożsamości lokalnej wzmagającej aktywność na rzecz ochrony środowiska
17	Dbłość o poziom wykształcenia młodzieży
18	Dotacje unijne dla rolników
19	Produkcja zdrowej żywności
20	Rolnictwo ekologiczne
21	Rozwój ekologiczny i agroturystyczny
22	Zmiana kwalifikacji zawodowej mieszkańców
23	Marketing Parku Mużakowskiego
24	Podjęcie w ramach ŁZG kolejnych działań proekologicznych I prokomunalnych

9.1.5 Zagrożenia dla gminy

Tabela nr 6 - Wyniki analizy – zagrożenia dla gminy

1	Dysproporcje rozwoju obszarów miejskiej i wiejskich
2	Degradacja środowiska naturalnego
3	Niski stan wody w studniach
4	Przestępczość
5	Zanik życia kulturalnego we wsiach
6	Brak integracji społeczności gminy
7	Kształcenie niedostosowane do potrzeb gospodarki
8	Brak koordynacji w zakresie współpracy pobliskich gmin
9	Emigrowanie młodych i wykształconych osób
10	Usytuowanie inwestycji poza terenem gminy
11	Likwidacja istniejących zakładów pracy
12	Lokalizacja zakładów zanieczyszczających środowisko
13	Zmienność i niestabilność prawa
14	Pogarszanie się stanu infrastruktury komunalnej
15	Szara strefa
16	Niewykorzystanie możliwości wsparcia środkami pomocowymi

10. Wnioski wynikające z uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz infrastrukturalnych

Na podstawie przeprowadzonej syntezy stanu obecnych czynników przyrodniczych, geograficznych, ludnościowych, gospodarczych, rolniczych, a także infrastruktury oraz analizy syntetycznej SWOT tych uwarunkowań zostały wyciągnięte wnioski dotyczące gminy Tuplice.

Gmina Tuplice położona jest w okolicach zalesionych, o dobrym klimacie, atrakcyjnym do mieszkania i okresowej turystyki. Surowce mineralne w aktualnej chwili nie są w znaczący sposób wykorzystywane. Brak jezior w pewien sposób neutralizowany jest przez liczne stawy, o słabym jeszcze wykorzystaniu.

Gmina posiada atrakcyjne położenie na pograniczu polsko-niemieckim, co umożliwia rozwój na jego bazie. Znajdujące się w niedalekiej odległości miasto Żary, jedno z ważniejszych gospodarczo w województwie, może pozytywnie wpływać na rozwój gminy. Przebiegające przez obszar gminy arterie komunikacyjne ułatwiają przemieszczanie się ludzi i towarów, czynnik ten nie jest jednak gospodarczo ani turystycznie wykorzystany.

Znajdujące się na terenie gminy zakłady w okresie po 1989 roku raczej zakończyły swoją działalność niż ją rozwinęły. Upadły również przedsiębiorstwa rolne, które mimo ciągłych prób ich odnowienia nie podjęły wystarczająco dużej produkcji. Czynniki te zdecydowanie negatywnie wpływają na zastój gminy i wysokie bezrobocie. Gospodarka gminy opiera się na handlu i drobnych usługach oraz pozostałościach indywidualnego rolnictwa. Sfery produkcji nastawione są często na odbiorcę niemieckiego.

Liczba mieszkańców gminy nie jest wysoka, zwłaszcza w porównaniu z ilością znajdujących się na jej terenie miejscowości. Powoduje to uciążliwości związane ze znacznym rozproszeniem skupisk ludzkich, a co za tym idzie z wysokimi kosztami tworzenia i korzystania z infrastruktury komunalnej.

Rozproszenie skupisk powoduje również utrudnienia w zakresie lokalnej komunikacji drogowej.

Rozwiązane problemy dotyczą gromadzenia odpadów komunalnych.

Zauważalna jest także poprawa odnośnie ochrony środowiska dzięki skanalizowaniu dwóch miejscowości gminy i uruchomieniu oczyszczalni ścieków.

Podjęto działania o racjonalizowaniu systemu oświaty poprzez podjęcie decyzji o rozbudowie budynku szkolnego.

Dostrzegalnym mankamentem jest jeszcze brak wystarczającej infrastruktury kulturalno – sportowej

Ze względu na charakter rolniczy gminy wydaje się, że istotne jest położenie nacisku na podjęcie działań w kierunku wsparcia i rozwoju grupy mieszkańców trudniących się rolnictwem.

Intensyfikacja zadań może polegać na zmianie zakresu produkcji rolnej i wykorzystaniu potencjału do rozwoju różnych form turystyki.

Turystyka z wykorzystaniem zasobów środowiska naturalnego i obszarów porolnych może być sposobem na uzupełnienie dochodów poszczególnych gospodarstw domowych oraz sprzyjać wzrostowi jakości życia mieszkańców.

Tuplice to gmina o przewadze aktualnych słabych stron nad silnymi, równocześnie jest to gmina która ma więcej szans do wykorzystania niż zagrożeń.

Podstawowe mocne strony gminy związane są z czynnikami geograficznymi, takimi jak położenie nadgraniczne, przebieg tras komunikacyjnych, walorami turystycznymi środowiska przyrodniczego, położenie w granicach „Łuku Mużakowa”.

Słabe strony gminy przejawiają się między innymi w złej strukturze rynku pracy, braku dużych zakładów przemysłowych, słabej jeszcze bazie do wykorzystania w turystyce, niewykorzystaniu położenia (mocnej strony), braku rozwiniętego rolnictwa i przetwórstwa, niedoinwestowaniu infrastruktury komunalnej.

Szansą dla gminy jest natomiast wykorzystanie walorów turystycznych, rozwój małej przedsiębiorczości, rozwój ekologiczny, i agroturystyczny, przekształcenie struktury produkcji rolniczej, wykorzystanie jako zaplecze wielofunkcyjne dla najbliższych aglomeracji, z którym i są dogodne połączenia komunikacyjne.

Zagrożeń rozwoju gminy należy upatrywać w migracji młodych, wykształconych i przedsiębiorczych ludzi, degradacji środowiska naturalnego, niewykorzystaniu możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój. Analizując potencjał gminy zdiagnozowany we wcześniej przedstawionej analizie, należy zauważyć, że znajduje się ona w modelowej sytuacji II, dla której należy przyjąć strategię mini/maxi, a więc przyśpieszonego wykorzystania pojawiających się zewnętrznych szans, gdyż bazowanie na własnych mocnych stronach może okazać się niewystarczające.

11. Lista zadań i projektów publicznych Gminy Tuplice

1. Modernizacja stacji uzdatniania wody w Rytwinach (2008-2009)
2. Wykonanie nawierzchni ulic: Mickiewicza, Cmentarna, Daszyńskiego, Ogrodowa, Aleja Wojska Polskiego, Kopernika (2008, 2011)
3. Wykup nieruchomości (2008)
4. Budowa mieszkań socjalnych (2007-2008)
5. Stworzenie bezprzewodowej sieci internetowej na terenie gminy Tuplice (2009)
6. Budowa ścieżki rowerowej na szlaku po byłej trasie kolejowej Trzebiel-Tuplice(2010)
7. Modernizacja i remont Gminnego Ośrodka Kultury (2009)
8. Remont obiektów remizy Ochotniczej Straży Pożarnej (2010-2011)
9. II etap rozbudowy kanalizacji: Chełmica – Jagłowice (2009-2011)
10. Modernizacja stadionu sportowego w Tuplicach (2012)
11. Doposażenie oczyszczalni ścieków (2012)
12. Dobudowa zbiornika do oczyszczalni ścieków (2013)
13. Termomodernizacja i remont dachu Urzędu Gminy w Tuplicach
14. Remont budynku Przedszkola Samorządowego w Tuplicach
15. Rewitalizacja parków w Grabowie, Matuszowicach i w Drzeniowie
16. Remont i adaptacja budynku „SEZAM” będącego własnością Urzędu Gminy Tuplice
17. Remont świetlic wiejskich na terenie Gminy Tuplice

Tabela nr 7. Zadania do realizacji.

L.p	Nazwa zadania	Kwota ogółem	Okres realizacji	Źródło finansowania	Dofinansowanie	Wkład własny
1.	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Rytwinach I etap	1 700 000,00	2008	Budżet Gminy WFOSiGW		200 000,00
2.	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Rytwinach II etap	1 500 000,00	2009	Budżet Gminy LRPO, WFOSiGW	1 200 000,00	300 000,00
3	Wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów w Urzędzie Gminy Tuplice	51 349,80	2008	Budżet Gminy LRPO	43 647,33	7 702,47
4.	Wykonanie nawierzchni ulic: Mickiewicza, Cmentarna, Daszyńskiego, Ogrodowa, Aleja Wojska Polskiego, Kopernika	197 400,00	2008	Budżet Gminy		197 400,00

5.	Wykonanie nawierzchni ulic: Mickiewicza, Cmentarna, Daszyńskiego, Ogrodowa, Aleja Wojska Polskiego, Kopernika	100 000,00	2011	Budżet Gminy		100 000,00
6.	Wykup nieruchomości	120 000,00	2008	Budżet Gminy		
7.	Budowa mieszkań socjalnych	400 000,00	2007-2008	Budżet Gminy MPiPS	100 000,00	300 000,00
9.	II etap kanalizacji: Chełmica-Jagłowice	5 100 000,00	2009	Budżet Gminy LRPO, WFOSiGW		100 000,00
10.	II etap kanalizacji: Chełmica-Jagłowice	2 500 000,00	2010	Budżet Gminy LRPO, WFOSiGW	2 000 000,00	500 000,00
11.	II etap kanalizacji: Chełmica-Jagłowice	2 500 000,00	2011	Budżet Gminy LRPO, WFOSiGW	2 000 000,00	500 000,00
12.	Modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury	400 000,00	2009	Budżet Gminy PROW	300 000,00	100 000,00
13.	Remont obiektów remizy Ochotniczej Straży Pożarnej	100 000,00	2010-2011	Budżet Gminy PROW	75 000,00	25 000,00
14.	Modernizacja stadionu sportowego	1 000 000,00	2012	Budżet Gminy Ministerstwo Sportu I Turystyki	700 000,00	300 000,00
15.	Doposażenie oczyszczalni ścieków	300 000,00	2012	Budżet Gminy		300 000,00
16.	Dobudowa zbiornika do oczyszczalni ścieków	1 000 000,00	2013	Budżet Gminy LRPO	700 000,00	300 000,00

12. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu, województwa, Polski.

Proces planowania rozwoju lokalnego wymaga od osoby lub zespołu planującego skupienia się nie tylko na zagadnieniach dotyczących wąskiego obszaru (zarówno terytorialnie jak i problemowo), ale również na wszelkich uwarunkowaniach zewnętrznych – w ogólnym kontekście rozwoju regionu i kraju – mających wpływ na podejmowane działania w ramach realizowanego programu. Te uwarunkowania, to również pewne długo i średniookresowe plany i programy formułowane przez Zarząd Województwa (na szczeblu regionalnym), jak również przez poszczególne ministerstwa i Radę Ministrów (na szczeblu centralnym). W Polsce po reformie administracyjnej powstał szereg dokumentów programowych ustalających kierunki rozwoju regionalnego.

Programy te oprócz swej metodologii, czyli wytyczenia pewnych ścieżek postępowania na skale regionalną czy krajową, warunkują również możliwość ubiegania się o środki pomocowe (krajowe i zagraniczne) na realizację poszczególnych zadań zgłaszanych między innymi przez jednostki samorządu terytorialnego. Nie należy również zapominać o planowaniu strategicznym na poziomie lokalnym. W nowych warunkach administracyjnych większość gmin województwa lubuskiego zaplanowała i zrealizowała sesje strategiczne, na podstawie których powstały mniej lub bardziej obszerne dokumenty o charakterze planu strategicznego.

Założenia metodologiczne Planu Rozwoju Lokalnego gminy Tuplice zgodne są celami strategicznymi dokumentów programowych na poziomie kraju, województwa oraz powiatu.

Założenia niniejszego dokumentu są odpowiedzią jednostki samorządowej na cele zawarte w *Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia na lata 2007-2013* (NSRO). Cel strategiczny, zawarty w dokumencie wskazuje na konieczność tworzenia warunków dla wzrostu przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Spośród celów horyzontalnych zawartych w NSRO, najwyższa spójność z zadaniami wskazanymi w PRL dla Tuplic wykazują następujące cele:

1. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
2. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,

3. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego na lata 2007-2013 wskazuje priorytety wsparcia rozwoju regionu dla poziomu województwa. Generalnym celem LRPO jest poprawa warunków sprzyjających budowie konkurencyjnej i generującej nowe miejsca pracy regionalnej gospodarki. Strategia skupia się na poprawie sytuacji społecznej i gospodarczej województwa lubuskiego, dzięki wzrostowi atrakcyjności województwa, co stanowi fundament zintegrowanego rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Punkty zgodności Planu Rozwoju Lokalnego gminy Tuplice z LRPO

1. Utrzymanie wysokich standardów ekologicznych przez dalszą poprawę funkcjonowania infrastruktury ochrony środowiska przyrodniczego.
2. Wzrost konkurencyjności regionalnej oferty turystycznej oraz wykorzystanie potencjału kultury, a także podjęcie działań w celu zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego dla podniesienia atrakcyjności regionu na rynku krajowym i międzynarodowym

PRL gminy Tuplice jest zgodny z podstawowymi założeniami *Planu Rozwoju Powiatu Żarskiego*. Zgodnie z nim wzrost poziomu życia ludności powiatu żarskiego możliwy jest poprzez zapewnienie stabilnego i dynamicznego rozwoju gospodarczego jednostki. Realizacja zadań wskazanych w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Tuplice stanowi element wspierający wdrażanie podstawowych priorytetów strategicznego dokumentu powiatowego. PRL jako taki stanowi podstawowy dokument strategiczny gminy, pozwalający na realizację misji zawartej w Strategii. Zgodnie ze Strategią misją Gminy Tuplice jest stworzenie warunków mających wpływ na podniesienie komfortu życia mieszkańców także dążenie do maksymalizacji tego komfortu.

Podsumowując, realizacja zadań i projektów wskazanych w niniejszym dokumencie jest w sposób wyraźny powiązana z założeniami dokumentów strategicznych na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.

13. Monitorowanie, ocena i komunikacja społeczna planu

13.1. System bieżącego monitorowania realizacji planu

Podstawą realizacji założeń planu jest dbanie o jego przebieg zgodny z założeniami czasowymi i zadaniowymi. Służy temu bieżący monitoring, którego zasady są określone również w samym planie. Monitoring musi również być narzędziem kontrolnym umożliwiającym dostrzeżenie konieczności ewentualnej aktualizacji założeń przyjętych do realizacji. Bieżący monitoring oraz ewentualne aktualizowanie planu jest warunkiem wczesnego dostrzeżenia zagrożeń oraz wykorzystania pojawiających się szans, które zostały zdiagnozowane w analizie SWOT. Monitoring jest sposobem oceny programu przed jego rozpoczęciem, oceny bieżącej pracy, okresowej oceny realizacji, oceny dokonywanej po realizacji oraz oceny efektów działania. Monitoring jest narzędziem kontrolującym zarówno zgodność realizacji planu z założeniami, jak i płaszczyzną realizacji zasady partnerstwa i współdziałania obywateli w procesie podejmowania decyzji, jak i kontroli w trakcie wykonywania decyzji.

13.2. Podmioty prowadzące monitoring

1. Rada Gminy Tuplice.
2. Właściwe Komisje Rady Gminy.
3. Wójt Gminy.
4. Sołtysi i Rady Sołeckie wsi objętych realizacją planu.
5. Organizacje pozarządowe statutowo zainteresowane dziedzinami realizowanych zadań.
6. Niezależni obserwatorzy w postaci np. mediów lokalnych.

13.3. Zadania systemu monitoringu

Bieżące monitorowanie przebiegu realizacji planu powinno umożliwić :

1. Ocenę postępów w realizacji poszczególnych zadań planu.
2. Uzyskanie informacji o pojawiających się nowych źródłach możliwości sfinansowania zadań planu.
3. Bieżące zapoznawanie się ze stopniem zabezpieczenia środków na realizację planu.
4. Stopień realizacji planu na jego poszczególnych etapach.
5. Uniknięcie nieprawidłowości wydatkowania środków zabezpieczonych na realizację planu.

6. Dokonywanie okresowych przeglądów stopnia osiągnięcia poszczególnych celów.
7. Badanie efektywności wdrożonego zadania.
8. Analizę konieczności wprowadzania zmian do przyjętych założeń realizacji zadań.
9. Analizę konieczności wprowadzania aktualizacji zadań wymagających realizacji.
10. Analizę dokonywanych kontroli i wdrażania ich zaleceń
11. Wyrażanie opinii i wniosków w zakresie zmian w kierunkach i sposobach realizacji planu.
12. Ocena efektywności zrealizowanego planu.
13. Podejmowanie działań promujących realizację planu.
14. Analizę zgodności z przepisami prawa podejmowanych działań.

13.4. Sposoby oceny planu

Ocena skuteczności i efektywności realizacji Planu jest realizowana etapowo.

I etap – ocena szacunkowa – możliwości zrealizowania Planu określana jest na etapie jego uchwalania i przyjmowania pierwszych zadań do realizacji,

II etap – ocena śródkresowa – przeprowadzana z upływem każdego roku budżetowego objętego Planem, a więc w okresach po upływie roku kalendarzowego 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013..

III etap – ocena pełna – po upływie okresu wyznaczonego Planem i wykonaniu zadań nim objętych.

Ocena realizacji poszczególnych zadań Planu jest dokonywana analogicznie, a więc z podziałem na ocenę przed, w trakcie i po zakończeniu realizacji zadania.

Ocena I etapu uwzględnia – kompleksowość oddziaływania realizacji Planu na podniesienie poziomu i jakości zamierzonych wskaźników, możliwości osiągnięcia zamierzonych celów. Ocena ujmuje oddziaływanie Planu na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej gminy i jej mieszkańców. Obejmuje ona analizę mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń. Z tych względów zakłada się, że przyjęcie uchwały przez Radę Gminy w sprawie przyjęcia Planu.

Ocena II etapu uwzględnia – efektywność wykorzystywania środków na poszczególnych etapach, skuteczność w zakresie realizacji założonych celów, sposób oddziaływania na sytuację społeczno – gospodarczą gminy.

Ocena III etapu uwzględnia – efektywność wykorzystania środków, skuteczność w zakresie zrealizowania założonych celów, ocenę przyjętych zmian w Planie, sposób oddziaływania na sytuację społeczno-gospodarczą gminy.

Ocena jest dokonywana również na podstawie prowadzonego monitoringu.

Ocena jest dokonywana przez Radę Gminy na podstawie składanych przez Wójta Gminy sprawozdań.

Ocena niniejszego dokumentu oraz założonych przez niego celów i zdań zostanie dokonana również na etapie tworzenia nowego dokumentu Strategii Gminy bądź Planu Rozwoju na lata następne.

14. BIBLIOGRAFIA

1. Plan Rozwoju Lokalnego 2005-2006

2. **Plan gospodarki odpadami dla powiatu żarskiego na lata 2004-2011**, Arcadis Ekokonrem, Żary 2004,
3. **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego**, Zespół UM, Zielona Góra 2002,
4. **Powszechny spis rolny, zbiór opracowań Urzędu Statystycznego** , Zielona Góra 2003,
5. **Program ochrony środowiska dla powiatu żarskiego 2004-2011**, Arcadis Ekokonrem, Żary 2004,
6. **Strategia rozwoju województwa lubuskiego**, zespół UM , Zielona Góra 2000.
7. Dokumenty wewnętrzne Urzędu Gminy Tuplice 2007.